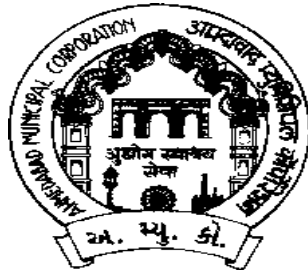

વાહકજન્ય રોગો
અટકાયતી અનેનિયંત્રણ :
પગલાં અને આયોજન : સને ૨૦૧૭

અમદાવાદ મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન

(હેલ્થ મેલેરીયા વિભાગ)

ACTION PLAN-2017

અમદાવાદ મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન
મહાનગર સેવા સદન, (આરોગ્ય વિભાગ)

સરદાર પટેલ ભવન, બીજો માળ, નવું બિલ્ડીંગ, દાણાપીઠ, ખમાસા, અમદાવાદ.
(ટે.નં. ૦૭૯-૨૫૩૯૧૮૧૧ ફેક્સ/ફોન નં. ૨૫૪૬૩૮૯૨) email : mohahmedabad@gmail.com

પ્રતિ,
માન. મ્યુનિ. કમિશનરશ્રી,
અમદાવાદ મ્યુનિ. કોર્પોરેશન

M. F. No. 328

Date: 7-3-17

હેલ્થ મધ્યસ્થ કચેરી
ઇન્ડેક્સ નં. 8294
મુદ્રા તા. 7/3/2017
સ્વાક્ષર તા. 15/3/2017

વિષય:-મેલેરીયા એક્શન પ્લાન એમુલ્ય થવા બાબત..

સંદર્ભ:-આપશ્રીના અધ્યક્ષસ્થાને તા. ૧૦/૨/૧૭ ના રોજ યોજાયેલ મીટીંગના અનુસંધાને.

ઉપરોક્ત વિષય અને સંદર્ભના અનુસંધાને જણાવવાનું કે આપશ્રીના અધ્યક્ષસ્થાને તા. ૧૦/૦૨/૨૦૧૭ ના રોજ મેલેરીયા એક્શન પ્લાન તૈયાર કરવા અંગે મીટીંગનું આયોજન કરવામાં આવેલ. જેના અનુસંધાને આપશ્રીની સુચના મુજબ ખાતા દ્વારા મેલેરીયા એક્શન પ્લાન તૈયાર કરવામાં આવેલ છે. જે આ સાથે સામેલ છે. તેમજ વધુમાં આર.સી.એચ.યોજના હેઠળ તમામ વોર્ડ ખાતે કાર્યરત અર્બન હેલ્થ સેન્ટરો ખાતેના લીકવર્કરો મારફતે શહેરની આશરે ૩૪ લાખ જેટલી વસ્તીને ઘરેઘરે ફરીને મેલેરીયા રોગની સારવાર અને સુવિધા પુરી પાડવામાં આવે છે. આ સુવિધા બાકી રહેતી સમગ્ર શહેરની વસ્તીને પુરી પાડવા માટે નીચે મુજબ આયોજન કરવામાં આવેલ છે.

૧. લીકવર્કરોની સંખ્યામાં ૧૦૫૦ થી વધારો કરી ૧૫૫૦ જેટલી કરવામાં આવેલ છે. ભરતી પ્રક્રિયા ચાલુ હોઈ આજની સ્થિતિએ ૧૪૦૦ વર્કરો ઉપલબ્ધ છે.
૨. સમગ્ર શહેરની વસ્તીને આ સુવિધા પુરી પાડવા માટે અર્બન હેલ્થ સેન્ટરો ખાતે કુલ ૨૩૨ જેટલા મલ્ટી પરપ્લ હેલ્થ વર્કરોની નવી નિમણૂક કરવામાં આવી. પ્રતિ વર્કર ૯,૦૦૦ થી ૧૦,૦૦૦ જેટલી વસ્તી કવર કરી ઘરેઘરે ફરીને સમયસર ૧૫ દિવસમાં એક વખત મચ્છરનાં પોરાનાશક કામગીરી, રોગ વિષયક જાગૃતિ તેમજ મેલેરીયા રોગની રેડીકલ સારવાર પુરી પાડશે.
૩. ૧૪૦૦ લીકવર્કરો હાલમાં શહેરની ૩૫ લાખ સ્લમ વિસ્તારની વસ્તીમાં સેવા આપી રહેલ છે. જ્યારે નોનસ્લમ વિસ્તારને પણ આવરી લેવા માટે ૩૪૮ બીટના વિસ્તારમાં બ્રીડીંગ જગા આઈડેન્ટીફાઈ કરી પખવાડીક ધોરણે જે તે વિસ્તારને મચ્છરનાં પોરાનાશક અને ફિવર સર્વેલન્સની કામગીરી અંતર્ગત આવરી લેશે. આ પૈકી જુલાઈ-૨૦૧૩ થી ૨૩૨ મલ્ટી પરપ્લ હેલ્થ વર્કરોની નિમણૂક કરી જરૂરી તાલીમ આપી પોસ્ટીંગ કરી દેવામાં આવેલ છે.

૪. તદઉપરાંત હાલમાં કાર્યરત તમામ ૪૮ વોર્ડ અર્બન હેલ્થ સેન્ટરો ખાતે ઓ.પી.ડી. સેવામાં મેલેરીયા નિદાન અને સારવારની આ સુવિધા ઉપલબ્ધ રાખેલ છે જે યથાવત રહેશે. વર્ષ ૨૦૧૬ દરમ્યાન મલ્ટી પર્પઝ હેલ્થ વર્કરો દ્વારા થયેલ કામગીરીનું ઝોનવાઈઝ પત્રક નીચે મુજબ છે.

MPHWs : SURVEILLANCE PERFORMANCE ZONE WISE- 2016			
MONTH	RDTs tested	PV	PF
CENTRAL	9239	14	0
WEST	17200	0	0
NORTH	16413	37	5
EAST	10122	18	2
SOUTH	25382	42	4
NEW WEST	7157	25	14
TOTAL	85513	136	25

MPHWs were recruited , trained and posted since July 2012

ઉપરોક્ત કોષ્ટકમાં દર્શાવ્યા મુજબ તમામ ઝોનનાં કુલ ૪૮વોર્ડ વિસ્તારનાં બીટ પત્રકો બનાવી દેવામાં આવેલ હોઈ કુલ ૩૪૮ બીટમાં પબ્લીક હેલ્થ વર્કરો દ્વારા પખવાડીક ધોરણે સમગ્ર શહેર / વસ્તી આવરી લેવામાં આવશે. આ વર્કરોની નિમણૂક કાર્યવાહી પ્રગતિ હેઠળ હોઈ નિમણૂક થયેથી જરૂરી ટ્રેનીંગ આપવાનું પણ આયોજન કરી દેવામાં આવેલ છે (૪ દિવસ ઝોનલ કક્ષાએ, ૭ દિવસ અ.હે.સે. ઉપર મેડીકલ ઓફિસર દ્વારા) .મલ્ટી પર્પઝ હેલ્થ વર્કરો મારફતે તાવનાં દર્દીને સ્થળ ઉપર જ ૧૫ મીનીટનાં સમયમાં ત્વરિત નિદાન અને સારવાર પુરી પાડવાનાં હેતુથી ગત વર્ષથી રેપીડ ડાયગ્નોસ્ટીક ટેસ્ટ કીટ ઉપલબ્ધ રાખવામાં આવેલ છે. મેલેરીયા એમ.પી.એચ.ડબલ્યુ. થી કરવામાં આવતા નોન- સ્લમ વિસ્તાર ની કામગીરીમા જે નોન- સ્લમ વિસ્તાર બાકી રહી જાય છે એ વિસ્તારને આર. ડબલ્યુ. એ. સંસ્થા / આઉટ સોસીંગ દ્વારા આવરી લેવામાં આવશે.

ઈન્ડોર રેસીડ્યુઅલ સ્પ્રે :-

શહેરમાં આવેલ કોમર્શિયલ, ધંધાકીય એકમોવાળા વિસ્તારને બાદ કરતા (મધ્ય ઝોન) બાકી તમામ ઝોનમાં મેલેરીયા રોગ પ્રવર્તમાન છે, પરંતુ દક્ષિણ અને પૂર્વ ઝોન વિસ્તારમાં મેલેરીયા રોગનું પ્રમાણ વધારે રહેલ છે. આતમામ ઝોન વિસ્તારમાં લોંગટર્મ એક્શન પ્લાન અંતર્ગત હાઈરિસ્ક વિસ્તારનાં તમામ ઘરોને ઈન્ડોર રેસીડ્યુઅલ સ્પ્રે હેઠળ આવરી લેવામાં આવે તો તેની અસર મળે તેમ છે. વર્ષ ૨૦૧૭દરમ્યાન પણ આ કામગીરીનાં બે રાઉન્ડ હાથ ધરવા માટેનું આયોજન કરવામાં આવેલ છે.

ગતવર્ષ ની સરખામણી મા ચાલુ વર્ષમા આશરે ૨૦% આઈ.આર.એસ.ની કામગીરીમા વધારો કરીને સાથે સાથે શહેર ના ઈન્સ્ટીટ્યુશનલ અને કોર્મેશીયલ એકમોને એ.એમ.સી. અધીકત પેસ્ટીસાઈડ એજન્સી મારફતે ધારા ધોરણ મુજબ નિર્ધારિત યોગ્ય વળતર ચુકવીને આઈ.આર.એસ.ની કામગીરી કરાવી શકશે.

વર્ષ ૨૦૧૭ દરમ્યાન તમામ ઝોન વાઈઝ આઈ.આર.એસ.કામગીરીનું આયોજન પત્રક.

ZONE	High Risk Area Dwellings planned for coverage*
CENTRAL	1,23,939
WEST	1,14,081
NORTH	1,34,894
EAST	1,48,380
SOUTH	1,18,712
NEW WEST	1,19,452
Total City	7,59,458

★-ઉપરોક્ત દર્શાવેલ મકાનોની સંખ્યા ૨૦૧૬ના છે જેના સંદર્ભ માં ચાલુ વર્ષ ૨૦૧૭માં આશરે ૨૦% વધારે મકાનો આવરી લેવાનું આયોજન કરવામાં આવેલ છે.

વર્ષ ૨૦૧૨ દરમ્યાન ઇન્ડોર રેસીડ્યુઅલ સ્પેની કામગીરી અ.મ્યુ.કો. વિસ્તારમાં સૌપ્રથમ વખત કરવામાં આવેલ. આ અંતર્ગત પ્રથમ તબક્કામાં માહે મે થી જુલાઈ (ત્રણ માસ) દરમ્યાન ૪.૩૬ લાખ ઘરો અને દ્વિતીય તબક્કામાં માહે ઓગષ્ટ થી નવેમ્બર (ચાર માસ) દરમ્યાન ૫.૭૨ લાખ ઘરો આવરી લેવામાં આવેલ. આ કામગીરી થી મહત્તમ અસર અને મચ્છર / મચ્છરજન્ય રોગોનાં નિયંત્રણ માટે મહત્તમ અસરકારકતા મળી રહે તે હેતુથી ચાલુ વર્ષ દરમ્યાન પ્રથમ તબક્કામાં માહે મેથી જુલાઈ તથા ઓગષ્ટ થી ઓક્ટોબર-૨૦૧૭ દરમ્યાન આ કામગીરી સઘન રીતે હાથ ધરવાનું આયોજન કરવામાં આવેલ છે.

અ.મ્યુ.કો.દ્વારા અગામી મે માસ માટે આઈ.આર.એસ.ની કામગીરી ચાલુ થાય તે માટે ટેન્ડર ની કામગીરી કાર્યવાહી કરવામાં આવેલ છે. તદ્દુપરાંત ટેન્ડર માં કન્સ્ટ્રક્શનસાઈટ, પ્રાઈવેટ સ્કુલ, કોલેજીસ અને પ્રાઈવેટ સંસ્થાઓ માં પણ આ પ્રકાર ની આઈ.આર.એસ. એક્ટીવીટીથાય તે આયોજન કરવામાં આવશે. અગાઉ જે કંપની ને કામગીરી સોંપવામાં આવેલ હતી જેમની ગિતવાર માહિતી અ.મ્યુ.કો. ની વેબસાઈટ પર હાલ મા ઉપલબ્ધ છે. એમજ અ.મ્યુ.કો. ની હદ વિસ્તાર ની આસપાસ માં આવેલ વિસ્તાર માં પણ આ પ્રકાર ની એક્ટીવીટી થાય તે માટે જીલ્લા કક્ષાએ ચીફ ડિસ્ટ્રીક્ટ હેલ્થ ઓફીસર ને આઈ.આર.એસ.ની કામગીરી કરવા માટે જાણ કરવામાં આવશે. અને જરૂર પડે તો હાઈ રિસ્ક વિસ્તાર માં આ પ્રકાર ની કામગીરી કરવામાં આવશે. અગાઉ આ પ્રકાર ના વિસ્તાર જેમા વાહકજન્ય અને પાણીજન્ય રોગચાળો ફાટી નિકળેલ છે તે વિસ્તાર ને આવરી લેવામાં આવેલ છે.

—: લોજીસ્ટીક્સ :-

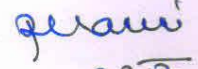
મેલેરીયા વિરોધી દવાઓ અને ઇન્સેક્ટીસાઈડ્સની ખરીદી, રાજ્ય સરકારથી અને સેન્ટ્રલ મેડીકલ સ્ટોર્સ(અ.મ્યુ.કો.)મારફતે કરવામાં આવે છે. સેન્ટ્રલ મેડીકલ સ્ટોર્સ દ્વારા ઇન્સેક્ટીસાઈડ્સ સપ્લાયર પાસેથી ૨ વર્ષ માટેનો રેઈટ કોન્ટ્રાક્ટ કરેલ છે. જે મુજબ જરૂરી ઇન્સેક્ટીસાઈડ્સની ખરીદી કરી આગામી ચોમાસાની સીઝન પહેલા તમામ પ્રકારની ઇન્સેક્ટીસાઈડ્સનો પુરતો જથ્થો

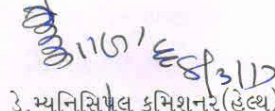
ઉપલબ્ધ રહેશે. શહેરમાં હાલના સંજોગોમાં જે થર્મલ ફોગીંગનું કામગીરી થાય છે એ આવનાર દિવસોમાં કોલ્ડ ફોગીંગમાં પરિવર્તિત કરી દેવાનું આયોજન કરવામાં આવેલ છે. જેથી વાતાવરણ સુરક્ષીત અને કોસ્ટ ઈફેક્ટીવ રહેશે. હાલમાં નવી વિકસીત ટેકનોલોજી જેમા કોઈપણ જાતનું કેમીકલ વપરાશ વગર મશીનો દ્વારા પુખ્ત મચ્છરનું નાશ કરી શકાય આ પ્રકાર ની મશીનોનું અવલોકન તેમજ મુલ્યાંકન હાથ ધરવાનું આયોજન કરવામાં આવેલ છે.

ઉપરોક્ત હકીકત જામણાં લઈ ખાતા દ્વારા તૈયાર કરવામાં આવેલ મેલેરીયા એક્શન પ્લાન એમુલ્ય થવા અને મ્યુનિ. કોર્પોરેશનની વેબ સાઈટ ઉપર પ્રસિધ્ધ કરવા મંજુરી આપવા વિનંતી છે.

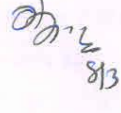
તા.૦૬/૦૩/૨૦૧૭

આસી. એન્ટોમોલોજીસ્ટ
(મેલેરીયા)

8-3-17
આરોગ્ય અધિકારી

ડે. મ્યુનિસિપલ કમિશનર (હલ્થ)

મ્યુનિસિપલ કમિશનર

મોન

ડે. મ્યુ. કમિશનર
(હલ્થ/સો.વ.સે.)
ઇન્વર્ડ નં. :- 82/18
આવ્યા તા. 08/03/2017
રવાના તા. 09/03/2017

To
AE. Malasia.

14-3-17

-:: અનુક્રમણિકા ::-

અ.નં.	વિગત	પાના નંબર
૧	અનુક્રમણિકા	૧
૨	અમદાવાદ શહેર વિશે જાણકારી	૨
૩	પ્રસ્તાવનાં	૩
૪	વાહકજન્ય રોગચાળાનાં પ્રકાર અને જવાબદાર કારણો	૫
૫	મેલેરીયા રોગોનાં પ્રકાર અને લક્ષણો, ડેન્ગ્યુ તાવનાં લક્ષણો	૬
૬	ચીકનગુનિયા તાવનાં લક્ષણો	૮
૭	અમદાવાદ શહેરમાં મેલેરીયાનું પ્રમાણ	૯
૮	મેલેરીયા સ્લાઈડ પોઝીટીવીટી રેટ, સ્લાઈડ ફાલ્સીપારમ રેટ	૧૦
૯	આર.સી.એચ.નું યોગદાન, લીક વર્કરોની કામગીરી	૧૧
૧૦	સને ૨૦૧૭ નાં વર્ષ માટેનું આયોજન	૧૪
૧૧	તળાવોની વેજીટેશનમુક્ત જાળવણી	૧૯
૧૨	લોજીસ્ટીક્સ, આરોગ્ય વિષયક લોક જાગૃતિ કેળવવા માટેની પ્રવૃત્તિઓ, વર્લ્ડ બેંકની સહાય	૧૯
૧૩	મચ્છર નિયંત્રણ-માસ વાઈઝ ઈન્ટર સેક્ટર એક્શન પ્લાન.	૨૦
૧૪	મચ્છર ઉપદ્રવ / મચ્છરજન્ય રોગચાળાનાં નિયંત્રણ માટે મેલેરીયા વિભાગની કામગીરી	૨૪
૧૫	મચ્છર ઉપદ્રવ / મચ્છરજન્ય રોગચાળાનાં નિયંત્રણ માટે અન્ય વિભાગની કામગીરી	૨૬

અમદાવાદ મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન,

આરોગ્ય-મેલેરીયા વિભાગ

વાહકજન્ય રોગચાળો અટકાવવા માટેનો એક્શન પ્લાન

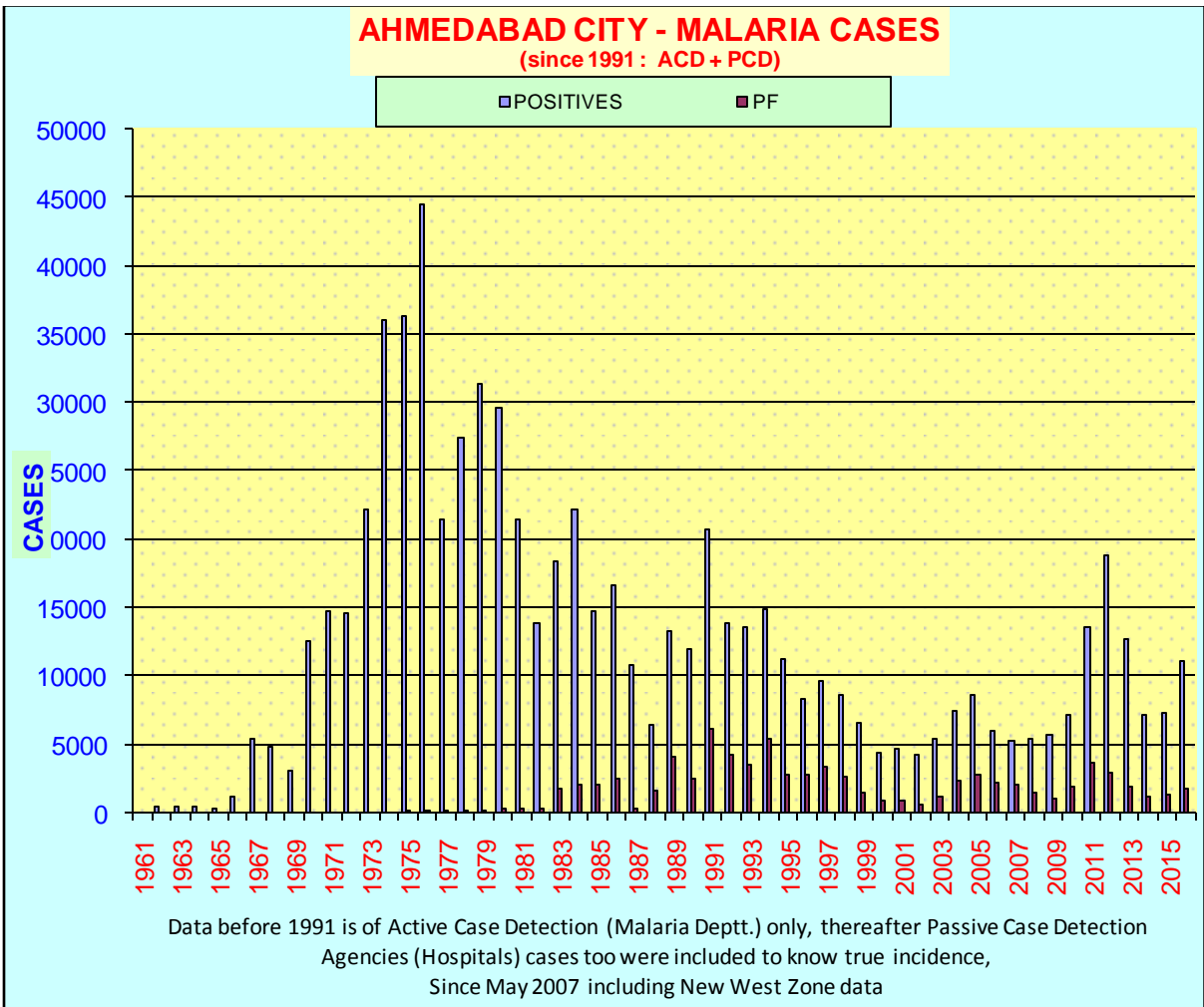
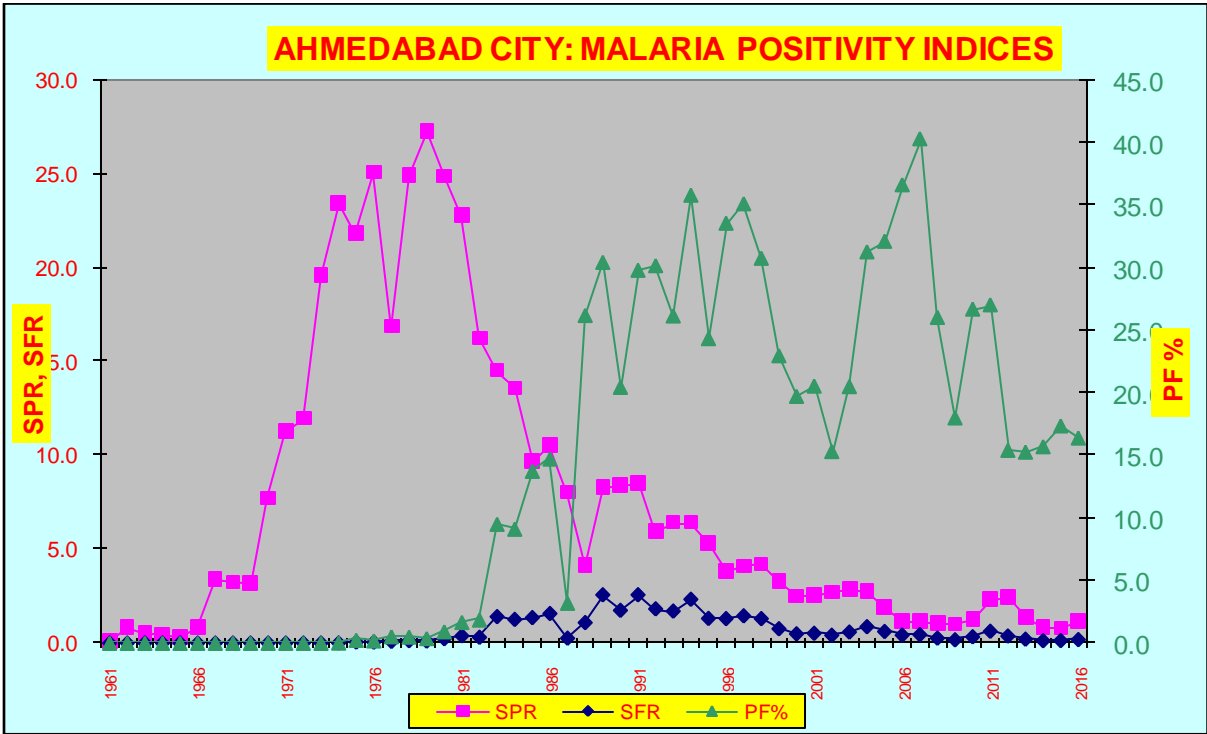
-: અમદાવાદ શહેર વિશે જાણકારી :-

અમદાવાદ શહેરની સ્થાપના ઈ.સ. ૧૪૧૧ માં થઈ હતી. જેને ૬૦૦ વર્ષ પૂર્ણ થયેલ છે. અમદાવાદ શહેર ભારત દેશમાં ૭ (સાતમા) નંબરે અને ગુજરાત રાજ્યનું સૌથી મોટું સાબરમતી નદીનાં કિનારે આવેલું શહેર છે. બોમ્બે રાજ્યનાં ભાગલાં પછી અમદાવાદ શહેર સને ૧૯૬૦ પછી ગુજરાત રાજ્યની રાજધાની હતી અને સને ૧૯૭૦ માં ગાંધીનગર ખાતે આ રાજધાની શીફ્ટ કરવામાં આવેલ. અમદાવાદ શહેરની વસ્તી સને ૧૯૯૧ માં ૨૮.૭૭ લાખ જેટલી હતી અને સને ૨૦૦૧ માં ૩૫.૦૦ લાખ તેમજ સને ૨૦૧૧ નાં સેન્સસ મુજબ આશરે ૫૬.૬૮ લાખ જેટલી વસ્તી નોંધાયેલ છે. જેનો વિસ્તાર સને ૧૯૯૧ માં ૧૯૦.૮૪ ચો.કિલોમીટરથી વધીને સને ૨૦૦૬-૦૭ માં ૪૬૭ ચો.કિલોમીટર વ્યાપેલો છે. અમદાવાદ શહેરનું સુચારૂ સંચાલન માટે વહીવટી વિકેન્દ્રીકરણ કરી અમદાવાદ શહેર (ઇ) ઝોન (ઉત્તર / દક્ષિણ / મધ્ય / પૂર્વ / પશ્ચિમ / નવા પશ્ચિમ) માં વહેંચાયેલ છે. દરેક ઝોનને ૧૦,૦૦૦,૦૦ ની વસ્તી મુજબ અમદાવાદ મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશનનાં કુલ ૪૮ વોર્ડ કરવામાં આવેલ છે. અમદાવાદ મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશનનાં કુલ ૬ (ઇ) ઝોન માટે આરોગ્ય વિભાગનાં મુખ્ય વડા તરીકે આરોગ્ય અધિકારીશ્રીને નિમવામાં આવેલ છે. કુલ ૬ (ઇ) ઝોન - મેલેરીયા વિભાગની કામગીરીનાં જરૂરી સુપરવિઝન / મોનીટરીંગ કરવા માટે આરોગ્ય અધિકારીશ્રીનાં તાબા હેઠળ ૧(એક) આસી.એન્ટોમોલોજિસ્ટશ્રી, ડિસ્ટ્રીક્ટ વેક્ટર બોર્ડ ડીસીઝ કન્સલ્ટન્ટ અને પ્રતિ ઝોન દીઠ એક જુની. આસી. એન્ટોમોલોજિસ્ટ, મેલેરીયા સુપરવાઈઝર / મેલેરીયા ઇન્સ્પેક્ટર / મેલેરીયા ટેકનીકલ સુપરવાઈઝર તથા કુલ ૪૮ વોર્ડ ૧ (એક) દીઠ મેલેરીયા સબ ઇન્સ્પેક્ટરની નિમણૂક કરવામાં આવેલ છે. તમામ વોર્ડ વિસ્તારમાં વર્કરો દ્વારા કરવામાં આવતી કામગીરીનું જરૂરી સુપરવિઝન / રિપોર્ટિંગ સંબંધિત વોર્ડનાં મેલેરીયા સબ ઇન્સ્પેક્ટર દ્વારા કરવામાં આવે છે.

(૨) પ્રસ્તાવનાં :-

અમદાવાદ મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન વિસ્તારની વસ્તી આશરે ૫૬.૬૮ લાખ તથા બહારથી આવતા માઈગ્રન્ટ લોકોને ધ્યાનમાં લેતા અંદાજીત ૬૫ લાખ જેટલી કુલ વસ્તી થાય છે. જેમા અમદાવાદ શહેરમાં ૩,૦૦૦ જેટલી ચાલી અને ઝુપડપટ્ટી (ચાલી વિસ્તારો) આવેલા છે. ઉપરોક્ત વિસ્તારની વસ્તી અંદાજીત ૩૫ લાખની ઉપર છે. જેના માટે અમદાવાદ મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશનનાં આરોગ્ય વિભાગ દ્વારા ૪૮ વોર્ડનાં શહેરી આરોગ્ય કેન્દ્ર મારફતે રસીકરણ, જનરલ ઓ.પી.ડી., એન્ટીનેટલ સારવાર, કિશોરીને માર્ગદર્શન, મમતા દિવસની ઉજવણી, જન્મ-મરણ, લગ્ન નોંધણી તેમજ રાષ્ટ્રીય કાર્યક્રમો જેવા કે પોલીયો, ટી.બી., એચ.આઈ.વી. એઈડ્સ, વિટામીન-એ સપ્લીમેન્ટરીસ તથા એપીડેમીક રોગોનું સર્વેક્ષણ જેમાં પાણીજન્ય રોગો જેવા કે કમળો, ટાઈફોઈડ, કોલેરા, ઝાડા ઉલ્ટી અને વાહકજન્ય રોગો જેવા કે મેલેરીયા, ડેન્ગ્યુ, ચીકુનગુનિયા, જાપાનીસ એન્સેફલાયટીસ, ક્રિમીઓન કોંગો વાયરસ, ચાંદીપુરા વાયરસ નિયંત્રણ જેવી વિવિધ પ્રકારની સેવાઓ કરવામાં આવે છે. આમ અમદાવાદ શહેરમાં વાહકજન્ય અને પાણીજન્ય રોગચાળો પ્રવર્તમાન હોઈ પુરતી તકેદારીનાં પગલાંરૂપે અમદાવાદ મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશનનાં આરોગ્ય વિભાગ, સરકારી / મ્યુનિસિપલ સંચાલિત હોસ્પિટલો, ઈજનેર વિભાગ, એસ્ટેટ વિભાગ, બગીચા ખાતુ, રેલ્વે, ગુજરાત એસ.ટી., એ.એમ.ટી.એસ., તમામ સરકારી / અર્ધ સરકારી, નામાંકિત રાષ્ટ્રીય / આંતર રાષ્ટ્રીય સંસ્થાઓનાં સહયોગ અને સુઆયોજન કરી અને શહેરમાં વસતાં નાગરીકો તરફથી પુરતા પ્રમાણમાં તકેદારી લેવામાં આવે તો ઉપરોક્ત રોગચાળાને કાબુમાં રાખી શકાય તેમ છે.

મેલેરીયારોગ ચેપી એનોફીલીસ સ્ટીફ્નસાઈ અને ડેન્ગ્યુ રોગ એડીસ ઈજીપ્ટી મચ્છરનાં કરડવાથી થાય છે. વાહકજન્ય રોગચાળો થવાનું મુખ્ય કારણ દર ૭ વર્ષનો સાયકલીકલ ટ્રેન્ડ તેમજ હેલ્થ વિભાગ દ્વારા વધારવામાં આવેલ સર્વેલન્સ સીસ્ટમમાં પ્રાઈવેટ હોસ્પિટલો, ક્લીનિક્સનો સમાવેશ કરવાથી અને ક્લોરોક્વીન ટેબલેટમાં રેજીસ્ટ્રેટ નોંધાવાથી અને જાહેર જનતામાં મચ્છર ઉત્પત્તિ સ્થાનો / મચ્છરજન્ય રોગો નિયંત્રણ વિષયક જાગૃતિનાં અભાવનાં કારણે, ચોમાસાની સીઝન દરમ્યાન વરસાદ અનિયમીત પડવાનાં કારણો પડકારરૂપ છે. આ ઉપરાંત અ.મ્યુ.કો. નાં પેરીફેરલ વિસ્તારમાં ચાલતી સંખ્યાબધ્ધ કન્સ્ટ્રક્શન સાઈટો પણ છે કે જ્યા મહત્તમ પાણીનો સંગ્રહ કરી રાખવામાં આવતો હોવાથી મચ્છરની ઉત્પત્તિ થાય છે. આ ઉપરાંત પંચમહાલ, ગોધરા, મધ્ય પ્રદેશ વિગેરે જેવા વિસ્તારોમાં વાહકજન્ય રોગોનું પ્રમાણ મહત્તમ હોઈ શહેરમાં રોજીંદા મજૂરી માટે આવતો મજૂર વર્ગ ઉપર જણાવેલ વિસ્તારોમાંથી આવતાં હોઈ તેઓ મચ્છરજન્ય રોગો માટે વાહક તરીકેની ભુમિકા ભજવતાં હોઈ છે. જેમાં અમુક કિસ્સામાં આ પ્રમાણ વધારે જોવા મળેલ છે. જે ધ્યાનમાં રાખતાં ચોમાસાની સીઝન શરૂ થતા પહેલાં તમામ વિભાગો અને લોક જાગૃતિઅભિયાન દ્વારા, કન્સ્ટ્રક્શન સાઈટો ખાતે ફિવર સ્ક્રીનીંગ દ્વારા સમયસર યોગ્ય પગલાં ભરવામાં આવે તો મચ્છર ઉત્પત્તિ / મચ્છરજન્ય રોગો ઉપર નિયંત્રણ મેળવી શકાય તેમ છે. સને ૧૯૬૧ થી ૨૦૧૬ દરમ્યાન નોંધાયેલ સાદા મેલેરીયા અને ઝેરી મેલેરીયાનાં કેસો દર્શાવતો ગ્રાફ પેજ નં.૪ મુજબ છે. જે ધ્યાનમાં લેતા સ્પષ્ટ થાય છે કે મેલેરીયા રોગ સાઈકલીકલ ટ્રેન્ડ દર્શાવે છે. જેથી દર ૭ થી ૮ વર્ષે મેલેરીયા રોગનાં કેસોમાં વધારો જોવા મળતો રહે છે.

મેલેરીયા:- માદા એનોફીલીસ મચ્છર મેલેરીયા દર્દીને કરડીને ચેપીબને છે. અને જે તંદુરસ્ત વ્યક્તિને કરડે તે વ્યક્તિ ચેપી બની જાય છે અને ૧૦ થી ૧૪ દિવસ પછી મેલેરીયા રોગનો દર્દી બની જાય છે. મેલેરીયા મુખ્યત્વે ચાર પ્રકારના છે. જેમાં મુખ્યત્વે પી.વાયવેક્સ અને પી.ફાલ્સીફારમ અમદાવાદ શહેર માટે મુખ્યત્વે જવાબદાર પરોપજીવી છે. વર્ષ દરમ્યાન નોંધાતા મેલેરીયાના કેસોમાં પી.વાયવેક્સનું પ્રમાણ ૭૦% અને પી.ફાલ્સીફારમના કેસોનું પ્રમાણ ૩૦% હોય છે. મેલેરીયાથી થતા મૃત્યુમાં મોટાભાગે મરણ પી.ફાલ્સીફારમના કારણે નોંધાય છે. પરંતુ છેલ્લા ત્રણ વર્ષના આંકડા તપાસતાં પી.વાયવેક્સના કિસ્સામાં પણ મૃત્યુ આંક નોંધાયેલ છે.

➤ મેલેરીયા રોગ ના લક્ષણો :-

ટાઠ ચઢીને તાવ આવવો. માથુ દુઃખે, શરીર દુઃખે, કળતર થાય. તાવ ઉતરે ત્યારે પુષ્કળ પરસેવો વળવો. ઉલ્ટી કે ઉબકા આવવા. ભુખ ન લાગવી, પેટમાં સખત દુઃખાવો, બેભાન અવસ્થા.

છેલ્લા ૧૬ વર્ષની સરેરાશ સાદા મેલેરીયા અને ઝેરી મેલેરીયાનાં કેસોની સીઝન પ્રમાણે સીઝનાલીટીનો જોતા માલુમ પડે છે કે સાદા મેલેરીયાનાં કેસો માહે જાન્યુઆરી થી માર્ચ માસ દરમ્યાન સરેરાશ અને માહે એપ્રિલ થી ઓક્ટોબર માસ દરમ્યાન મહત્તમ નોંધાય છે. જ્યારે ઝેરી મેલેરીયાનાં કેસો માહે ઓગષ્ટ થી ડિસેમ્બર માસ દરમ્યાન મહત્તમ નોંધાય છે. આ સમયગાળા દરમ્યાન દર્દીઓનાં મૃત્યુ થવાની સંભાવનાં વધારે રહે છે.

ડેન્ગ્યુ:- ડેન્ગ્યુનો તાવ એડીસ મચ્છર કરડવાથી ડેન્ગ્યુ વાયરસથી થતો રોગ છે. ડેન્ગ્યુ વાયરસ મુખ્યત્વે ચાર પ્રકારના છે.

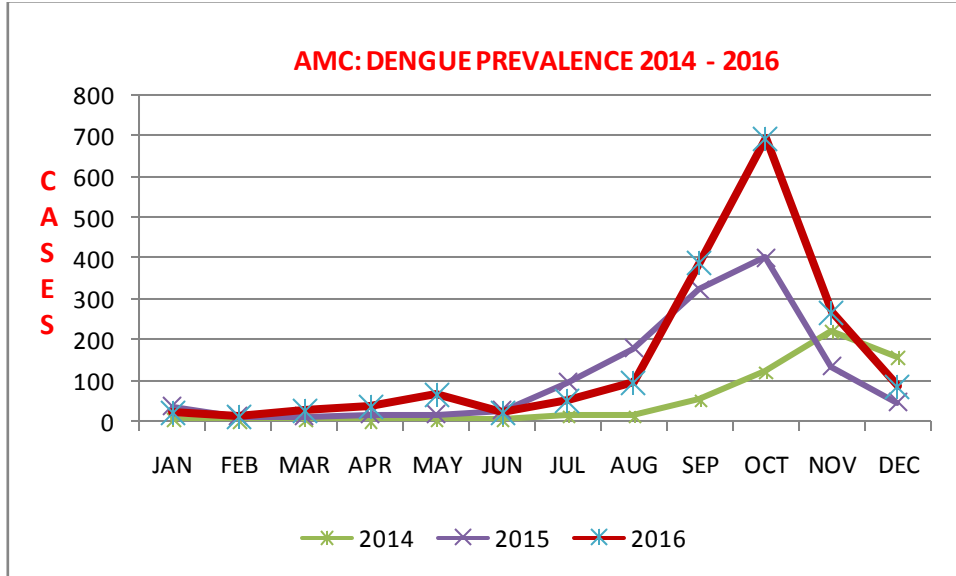
➤ ડેન્ગ્યુ તાવના લક્ષણો:-

ડેન્ગ્યુતાવનાં લક્ષણોમાં મુખ્યત્વે મોટાભાગના કિસ્સાઓમાં એસીમટોમેટીક સ્ટેજ, અમુક કિસ્સાઓમાં ડેન્ગ્યુ ફીવર અને ૩% થી ૪% કિસ્સાઓમાં ડેન્ગ્યુ હેમરેજીક ફીવર અને ૧% થી પણ ઓછા કિસ્સામાં ડેન્ગ્યુ શોક સીન્ડ્રોમના લક્ષણો દેખાય છે. અચાનક તાવ, ખુબ શરીર દુઃખે, માથુ દુઃખે, આંખની પાછળ દુઃખે, ઉલટી, ઓછો પેશાબ, ચક્કર, રતાશ પડતા લોહીવાળા ડાઘ, ચામડીમાં લોહી ઝરવાથી થાય છે. ડેન્ગ્યુ ફીવરમાં હાડકાનો દુઃખાવો પુષ્કળ થવાથી તેને બ્રેક બોન ફીવર પણ કહે છે. ડેન્ગ્યુ શોક સીન્ડ્રોમમાં મૃત્યુની શક્યતાઓ પણ વધારે છે.

ડેન્ગ્યુ રોગ ભૂપૃષ્ઠ રીતે આ ક્ષેત્રમાં મળી આવતો અને ફેલાતો રોગ છે. શંકાસ્પદ તાવનાં દર્દીઓનાં મેળવવામાં આવતાં લોહીના નમુના પૈકી લગભગ ૧૦% થી ૧૨% ડેન્ગ્યુ પોઝીટીવ કેસો નોંધાતાં હોઈ છે. સને ૨૦૦૬ થી ૨૦૧૬ દરમ્યાનની સ્થિતી ઉપરનાં કોષ્ટકમાં જોઈ શકાય છે. તમામ વોર્ડ અર્બન હેલ્થ સેન્ટરો / રેફરલ હોસ્પિટલો, જનરલ હોસ્પિટલો ખાતે ઓ.પી.ડી.માં આવતાં તાવનાં દર્દીઓ પૈકી શંકાસ્પદ ડેન્ગ્યુ તાવનાં દર્દીઓનો લોહીનો નમુનો મેળવવા આવે છે. દર વર્ષ વધારો કરવામાં આવતો હોઈ સને ૨૦૦૬ થી ૨૦૧૬ દરમ્યાન ૪૬ ગણા જેટલો વધારો છે. મેલેરીયા વિભાગનાં સંકલન દ્વારા એન.એચ.એલ.મેડીકલ કોલેજ, બી.જે.મેડીકલ કોલેજ, સોલા સિવિલ મેડીકલ કોલેજ તેમજ એલ.જી.હોસ્પિટલ અને શા.ચી.લા.હોસ્પિટલ ખાતે ડેન્ગ્યુ પરિક્ષણ કરાવવામાં આવે છે.

DENGUE PREVALENCE (2006-2016)				
YEAR	SERUM SAMPLES TESTED	DENGUE POSITIVES	SERO POSITIVITY (%)	DEATHS
2006	903	146	16.2	7
2007	1826	220	12.0	10
2008	2579	326	12.6	8
2009	2116	265	12.5	4
2010	4309	574	13.3	5
2011	6053	612	10.1	5
2012	5942	513	8.6	7
2013	8848	677	7.6	4
2014	8246	638	7.7	1
2015	23944	1323	5.5	6
2016	42251	1769	4.2	12

ડેન્ગ્યુનાં કેસોની સીઝન પ્રમાણે સીઝનાલીટીનો ગ્રાફ નીચે દર્શાવવામાં આવેલ છે.

માહે ઓગષ્ટ થી ડિસેમ્બર માસ દરમ્યાન ડેન્ગ્યુનાં કેસો મહત્તમ જોવા મળે છે. આ સમયગાળા દરમ્યાન ઘરવપરાશી પાણી સંગ્રહીત પાત્રો જેવા કે માટલું, કોઠી, પીપ તેમજ ઓવર હેડ ટેન્ક, અન્ડર ગ્રાઉન્ડ ટેક, સ્કેપ વિગેરેને હવા શુસ્ત ઢાંકણથી કે તાડ પતરીથી ઢાંકીને રાખવા ઉપરાંત ડેન્ગ્યુ તાવનો મચ્છર દિવસ દરમ્યાન

કરડતો હોવાથી તેનાથી બચવા માટે દિવસ દરમ્યાન પણ મચ્છરદાનીનો ઉપયોગ, મોસ્કીટો રિપેલન્ટ કીમ, ઓઈલ, અગરબત્તી વિગેરે જેવા વ્યક્તિગત રક્ષણ અપનાવવું તે હિતાવહ છે.

ચિકનગુનિયા:-ચિકનગુનિયા એ અર્બો વાયરસથી થતો રોગ છે. જે ચેપી “એડીસ ઈજીપ્તી” મચ્છરનાં કરડવાથી થાય છે.

➤ **ચિકનગુનિયાતાવના લક્ષણો:-**

સખતતાવ આવવો.

હાથ પગના સાંધા જકડાઈ જવા.

ઉલ્ટી કે ઉબકા આવવા.

શરીર ઉપર રતાશ પડતા ચકામાં ઉપસી આવવા.

વર્ષ ૨૦૦૬ થી ૨૦૧૬ સુધી માં ચિકનગુનિયા ના કેસો ની માહિતી નીચે મુજબ છે.

YEAR	LOCAL RESIDENTS	IMPORTED CASES
2006	60777 suspected cases (82 confirmed)	
2007	28	3
2008	11	1
2009	1	3
2010	53	14
2011	43	18
2012	43	14
2013	349	232
2014	36	17
2015	14	7
2016	396	156

અમદાવાદ શહેરમાં મેલેરીયાનુ પ્રમાણ:-

સને૧૯૯૧ થી લઈને ૨૦૧૬સુધીના મેલેરીયા રોગનુ પ્રમાણ દશવિલ ગ્રાફમાં જોઈ શકાયછે (પાના નં.- ૪).આ રોગ અમદાવાદ શહેરની કાયમી બિમારીછે.અને પાછલા વર્ષોમાં સાદા મેલરીયાનુ પ્રમાણ ઉચુ રહેલછે,પરંતુ હાલના વર્ષમાં ઝેરી મેલેરીયા(પી.ફાલ્સીપારમ)નું પ્રમાણ વધતુ જાય છે.સાથે સાથે મરણનું પ્રમાણ પણ ઉચું રહેવા પામેલછે.છેલ્લા ૧૫વર્ષના આંકડાઓ જોતા એપ્રિલથી જુનમાં સાદા મેલેરીયાનાં કેસોમાં જે વધારો જોવા મળેલછે તે રીલેપ્સ કેસ હોવાની શક્યતા હોયછે. અને ઓગષ્ટ થી નવેમ્બરમાં જે સાદા મેલેરીયાનાં કેસમાં જે વધારો જોવા મળેલછે તે સીઝનમાં ઉપદ્રવ પામતા મચ્છરોને કારણે હોયછે.અને ઝેરી મેલેરીયામાં સપ્ટેમ્બરથી ડીસેમ્બર દરમ્યાન વધારો જોવા મળે છે.

મેલેરીયા-મેટ્રીક્સ ઈન્ડેક્સીસ :-

AMC: MALARIOMETRIC INDEX – ABER*				
Yr '20	BSE	Pf	Total +ves	ABER
01	185790	948	4615	5.3
02	159623	651	4251	4.4
03	194438	1116	5444	5.3
04	270933	2314	7402	7.3
05	457055	2759	8593	12.0
06	533300	2217	6054	14.0
07	477397	2100	5224	9.9
08	542922	1371	5296	11.2
09	600289	1022	5677	11.6
10	584278	1920	7193	10.6
11	594308	3658	13531	10.7
12	791444	2898	18802	14.0
13	953595	1936	12680	17.6
14	903927	1123	7152	15.0
15	975992	1277	7354	16.2
16	1001892	1818	11089	15.8

- **ABER :એન્યુલ બ્લડ એક્ઝામીનેશન રેટ: (ટોટલ મેલેરીયા પોઝીટીવકેસ ★ ૧૦૦)**

મધ્યવર્તી વસ્તીનેશનલ ટાર્ગેટ મુજબ એન્યુઅલ બ્લડ એક્ઝામીનેશન રેટનું પ્રમાણ વાર્ષિક ૧૦% જેટલું હોય છે. RCHકાર્યરત કર્યા પહેલા આ પ્રમાણ ૫.૬% હતું, પરંતુ RCHબાદ આ પ્રમાણ ૧૧.૬% થયેલ છે. અને છેલ્લા બે વર્ષ માં કેસોમાં પણ ખુબજ વધારો જોવા મળેલ છે. (૫૦% વધારો જોવા મળેલ છે). વર્ષ ૨૦૧૬ દરમ્યાન મહત્તમ બ્લડ સ્મીયર કલેક્શન અને નિરિક્ષણ ઉપર વિશેષ ભાર મુકવામાં આવેલ અને ૧૦,૦૧,૮૮૨ જેટલા બ્લડ સ્મીયર તપાસવામાં આવેલ છે.

- મેલેરીયા સ્લાઈડ પોઝીટીવ રેટ:-**SPR** (સ્લાઈડ પોઝીટીવ રેટ)

(ટોટલ મેલેરીયા પોઝીટીવ કેસ*૧૦૦/ટોટલ બ્લડસ્મીયર).

સમગ્ર શહેરમાં ૨૦૦૧ થી ૨૦૦૪ સુધી પોઝીટીવ રેટ ૨.૭% જેટલો હતો. જે RCHકાર્યરત કર્યા બાદમાં કેસો માં ઘટાડો જોવા મળેલ છે. ૨૦૧૪ના વર્ષમાં સ્લાઈડ પોઝીટીવ રેટ ગત વર્ષની સરખામણીએ વધારો નોંધાયેલ છે. બ્લડ સ્મીયર કલેક્શનમાં વધારો થતા મેલેરીયાનાં કેસો વધારે ડિટેક્ટ થયેલ છે.

AMC: MALARIOMETRIC INDEX – SPR*			
Yr'20	BSE	Total +ves	SPR
01	185790	4615	2.5
02	159623	4251	2.7
03	194438	5444	2.8
04	270933	7402	2.7
05	457055	8593	1.9
06	533300	6054	1.1
07	477397	5224	1.1
08	542922	5296	0.9
09	600289	5677	0.9
10	584278	7193	1.2
11	594308	13531	2.3
12	791444	18802	2.4
13	953595	12680	1.3
14	903927	7152	0.79
15	975992	7354	0.75
16	1001892	11089	1.10

* SPR* : Slide Positivity Rate – Total Malaria Positives * 100/ Total Blood Smear Examined (BSE) – Indicate percent positives of malaria cases – better indicator to know malaria transmission intensity, excluding time period.

• Post RCH period it halved in spite of inclusion of newly merged area

• During 2011 it almost doubled.

વર્ષ ૨૦૧૩

પણ ઘટાડો નોંધાયેલ અને સ્લાઈડ પોઝીટીવીટી રેટ પણ ગત વર્ષની સરખામણીએ ઘટેલ છે. જે દશવિ છે કે કોઈ રોગચાળો નથી પરંતુ રોગ પરિક્ષણ સુવિધામાં સુધારો નોંધાયેલ છે.

- સ્લાઈડ ફાલ્સીપારમ રેટ:-**SFR**(સ્લાઈડ ફાલ્સીપારમ રેટ):

(કુલ ઝેરી મેલેરીયા ના કેસો*100/કુલ તપાસેલ બ્લડ સ્મીયર.)

સમગ્ર શહેરમાં ૨૦૦૧ થી ૨૦૦૪ સુધી પોઝીટીવ રેટ ૦.૬% જેટલો હતો. જે RCH કાર્યરત કર્યા બાદમાં કેસોમાં ઘટાડો જોવા મળેલ છે.

AMC: MALARIOMETRIC INDEX – SFR*			
Yr'20	BSE	Pf	SFR
01	185790	948	0.5
02	159623	651	0.4
03	194438	1116	0.6
04	270933	2314	0.8
05	457055	2759	0.6
06	533300	2217	0.4
07	477397	2100	0.4
08	542922	1371	0.2
09	600289	1022	0.2
10	584278	1920	0.3
11	594308	3658	0.6
12	791534	2897	0.3
13	953595	1936	0.2
14	903927	1123	0.12
15	975992	1277	0.13
16	1001892	1818	0.18

* SFR* : Slide Falciparum Rate – Total Pf cases * 100/ Total Blood Smear Examined (BSE) – Indicate percent positives of Pf cases – better indicator to know Pf transmission intensity, excluding time period.

• Post RCH period it halved in spite of inclusion of newly merged area

મેલેરીયા રોગનું RCH અને હોસ્પિટલ સાથે સરખામણી:-

વર્ષ ૨૦૧૨ દરમ્યાન હોસ્પિટલોમાં આશરે ૨.૮૭લાખ , વર્ષ ૨૦૧૩ દરમ્યાન સામાન્ય વધારા સાથે ૩.૫૮ લાખ બ્લડ સ્મીયર કલેક્શન નોંધાયેલ છે અને ૨૦૧૪ દરમ્યાન ૪.૬૩ લાખ બ્લડ સ્મીયર કલેક્શન નોંધાયેલ છે. સ્લાઈડ પોઝીટીવીટીરેટ વર્ષ ૨૦૧૨ દરમ્યાન ૨.૫% , વર્ષ ૨૦૧૩ દરમ્યાન ૧.૪૩% અને ૨૦૧૪ દરમ્યાન ૦.૭૫ નોંધાયેલ છે. જ્યારે RCH ખાતે વર્ષ ૨૦૧૨ દરમ્યાન ૪.૮૩લાખ બ્લડ સ્મીયર કલેક્શન અને ૧૧૩૮૨ મેલેરીયાનાં કેસો તથા વર્ષ ૨૦૧૩ દરમ્યાન ૫.૮૪ લાખ બ્લડ સ્મીયર કલેક્શન અને ૭૫૩૩ મેલેરીયાનાં કેસો નોંધાયેલ છે. સને ૨૦૧૪માં ૪.૪૦ લાખ બ્લડ સ્મીયર કલેક્શન અને ૩૬૫૭ મેલેરીયાના કેસ નોંધાયેલ છે, જે દશવિ છે કે હોસ્પિટલની સરખામણીએ RCH અંતર્ગત ડિટેક્શન વધુ સારું રહેલ છે. કોષ્ટક નીચે દર્શાવેલ છે. કુલ ૩૦૦ એમ.પી.એચ.ડબલ્યુ. ની નવી ભરતી કરી સમગ્ર શહેરનાં નોન સ્લમ વિસ્તારમાં તથા લીક વર્કરોની સંખ્યામાં ૧૦૦૦ થી વધારો કરી ૧૫૫૦ કરવામાં આવી, હાલમાં ૧૩૦૦ જેટલા વર્કરો દ્વારા ફિવર સર્વેલન્સની કામગીરી સંચાલન કરવામાં આવી તે બાબત RCH નાં પરિણામમાં અસરકારક રહેલ છે. સામાન્ય રીતે RCH દ્વારા ૬૦% અને હોસ્પિટલ દ્વારા ૪૦% મેલેરીયાનાં કેસો ડિટેક્ટ કરવાનાં હોઈ છે પરંતુ પાછલા વર્ષો દરમ્યાનનાં આંકડા ઉપર નજર કરતાં RCHની ફાળવણી હોસ્પિટલની કક્ષાએ ઓછી નોંધાતી રહેલ. વર્ષ ૨૦૧૩ માં RCHની ફાળવણી ૬૧% અને હોસ્પિટલની ૩૯% જ્યારે વર્ષ ૨૦૧૪ દરમ્યાન RCHની ફાળવણી ૪૯% અને હોસ્પિટલની ૫૧% જેટલી નોંધાયેલ છે.

RCH vs Hospitals – Trend Analysis of Malaria Prevalence						
YEAR	RCH – UHCs			PCD HOSPITALS		
	BSE	MALARIA CASES	SPR	BSE	MALARIA CASES	SPR
2005	341542	4907	1.4	115513	3686	3.2
2006	397355	2818	0.7	145945	3236	2.2
2007	336329	2926	0.9	142287	2308	1.6
2008	382488	3370	0.9	161028	2005	1.3
2009	400630	3481	0.9	199659	2196	1.1
2010	352820	3981	1.1	231458	3212	1.4
2011	334202	7158	2.1	260106	6373	2.3
2012	493832	11382	2.3	297611	7420	2.5
2013	594661	7533	1.27	358934	5147	1.43
2014	440815	3657	0.83	463112	3495	0.75
2015	453923	3764	0.83	522069	3600	0.69
2016	507451	5460	1.08	494441	5629	1.14

લીકવર્કરની કામગીરી:-

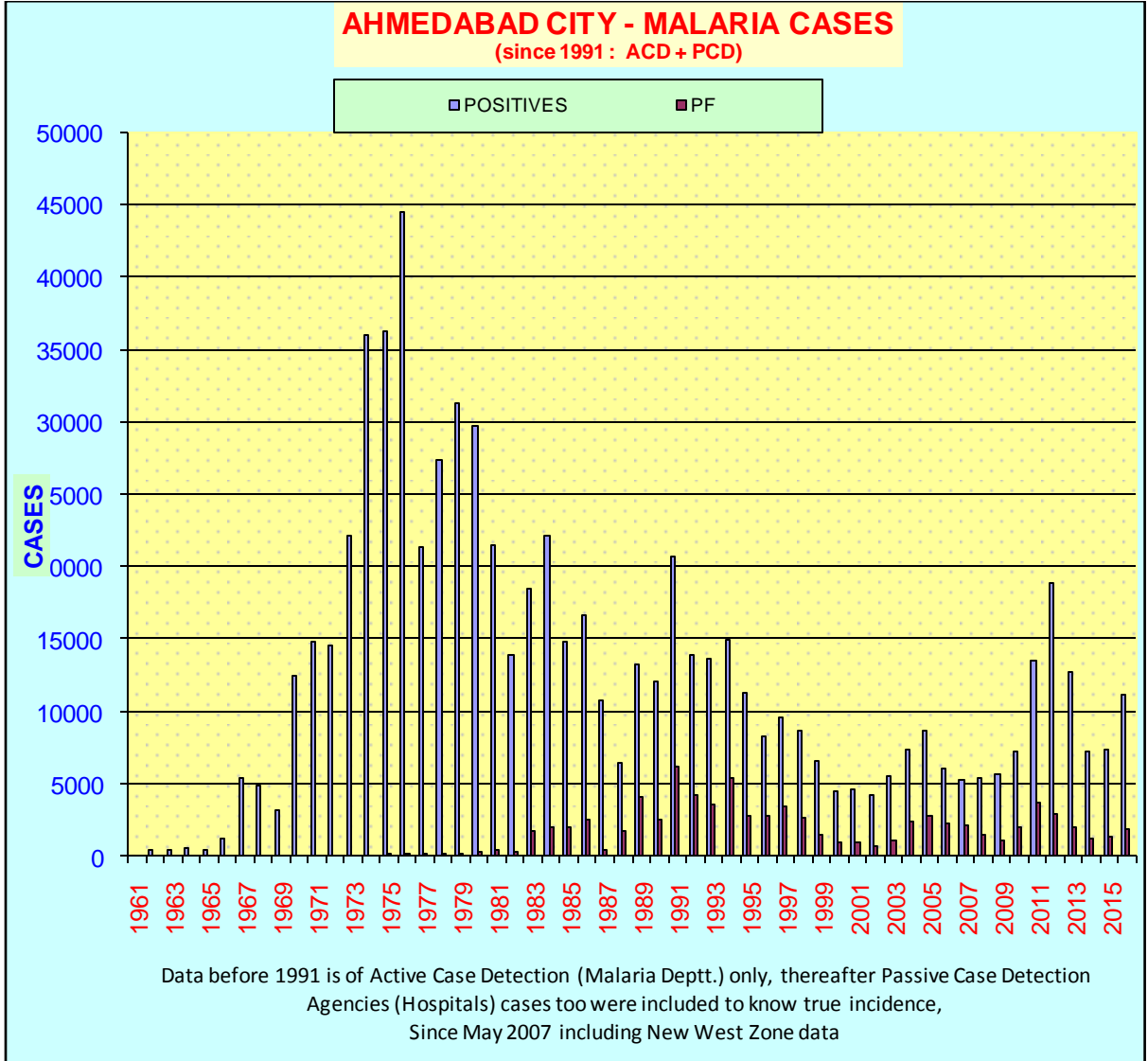
સમગ્ર અમદાવાદ નીદપ લાખની વસ્તીની સામે લીક-વર્કર દ્વારા મેલેરીયાની કામગીરી માટે ૩૫ લાખ વસ્તી કવર કરવામાં આવે છે. લીક વર્કરો દ્વારા કરવામાં આવતી કામગીરીમાં વર્ષ ૨૦૧૩માં થયેલ સુધારો નીચેનાં કોષ્ટક ઉપરથી સાબીત થાય છે. લીક વર્કરોને સ્વાઈડ કલેક્શન માટે રૂ.૫/- ઈન્સેન્ટીવ આપવા આવે છે. માસવાઈઝ આંકડાકીય સ્થિતિનું વિશ્લેષણ કરતા માલુમ પડેલ છે કે ચોમાસાની ટ્રાન્સમીશન પીરીયડ માહે ઓગષ્ટ પહેલાંજ અસરકાર ડિટેક્શનનાં પરિણામ સ્વરૂપે પી.ફાલ્સીપારમમાં ઘટાડો નોંધાય છે.

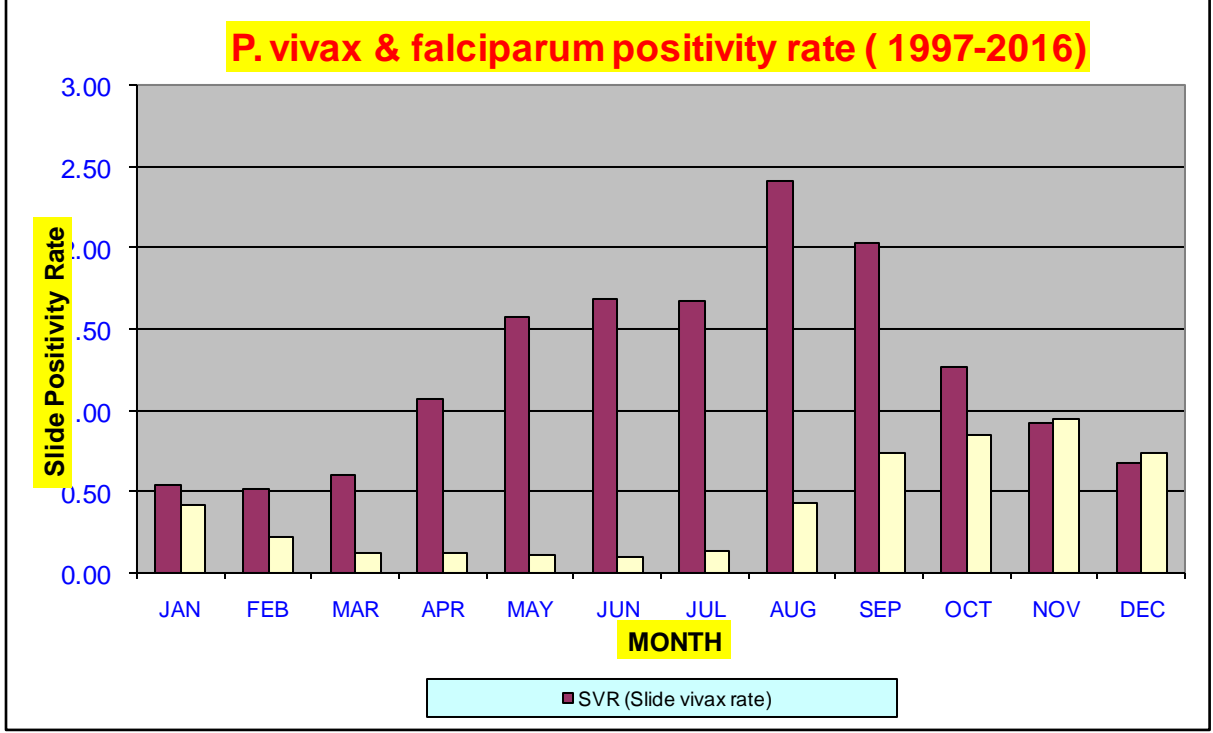
RCH ANALYSIS - Link Workers Performance				
YEAR	Blood Smear Collected by LWs	P vivax	P falciparum	Total Malaria Cases Detected
2007	252663	723	469	1192
2008	286693	842	220	1062
2009	296738	857	186	1043
2010	249605	752	184	936
2011	219741	1119	352	1471
2012	329918	1967	89	2056
2013	303322	785	67	852
2014	185842	136	16	152
2015	204748	143	24	167
2016	190176	163	14	177

સમગ્ર અમદાવાદ શહેરને ફીવરસર્વે તથા ઈન્ટ્રાડોમેસ્ટીક સર્વેમાં આવરી લેવાની જરૂરીયાત જણાય છે.

આગામી અમદાવાદ શહેરમાં મેલેરીયા કેસોના આંકડા સને-૧૯૯૧થી એકત્રીત કરવામાં આવે છે અને પાછલા વર્ષોમાં સાદા મેલેરીયા કેસોનું પ્રમાણ ઉંચુ જોવા મળેલ છે પરંતુ છેલ્લા ૨૦ વર્ષોમાં મેલેરીયાના કેસોનું

પ્રમાણ વધુ જણાય છે અને મૃત્યુનું પ્રમાણ પણ ઉંચું રહેવા પામેલ છે જે નીચેના ગ્રાફમાં સ્પષ્ટ દર્શાવવામાં આવેલ છે. મેલેરીયાની સીઝનાલીટીનો ગ્રાફજોતાંજાન્યુઆરીથી ડીસેમ્બર સુધી માસવાઈઝ છેલ્લા ૧૬ વર્ષમાં એટલે કે ૧૯૯૭ થી એવરેજ મેલેરીયાના કેસોને ધ્યાને લઈએ તો સાદા મેલેરીયાના કેસો વધવાની શરૂઆત એપ્રિલથી શરૂ થાય છે અને વધુ કેસો ઓગષ્ટ, સપ્ટેમ્બર માસમાં નોંધાયેલ છે. જ્યારે ઝેરીમેલેરીયાના કેસોમાં વધવાની શરૂઆત માહે ઓગષ્ટ થી ચાલુ થાય છે અને માહે ઓક્ટોમ્બર થી નવેમ્બર માસમાં સૌથી વધુ કેસોનોંધાયેલ છે.

સને ૨૦૧૭ માટેનું આયોજન :-

આર.સી.એચ.યોજના હેઠળ તમામ વોર્ડ ખાતે કાર્યરત અર્બન હેલ્થ સેન્ટરો ખાતેનાં લીક વર્કરો મારફતે શહેરની આશરે ૩૪ લાખ જેટલી વસ્તીને ઘરે ઘરે ફરીને મેલેરીયા રોગની સારવાર અને સુવિધા પુરી પાડવામાં આવે છે. આ સુવિધા બાકી રહેતી સમગ્ર શહેરની વસ્તીને પુરી પાડવા માટે નીચે મુજબ આયોજન કરવામાં આવેલ છે.

૧. લીક વર્કરોની સંખ્યામાં ૧૦૫૦ થી વધારો કરી ૧૫૫૦ જેટલી કરવામાં આવેલ છે. ભરતી પ્રક્રિયા ચાલુ હોઈ આજની સ્થિતિએ ૧૪૦૦ વર્કરો ઉપલબ્ધ છે.
૨. સમગ્ર શહેરની વસ્તીને આ સુવિધા પુરી પાડવા માટે અર્બન હેલ્થ સેન્ટરો ખાતે કુલ ૨૩૨ જેટલા મલ્ટીપરપઝ હેલ્થ વર્કરોની નવી નિમણૂક કરવામાં આવી. પ્રતિ વર્કર ૯,૦૦૦ થી ૧૦,૦૦૦ જેટલી વસ્તી કવર કરી ઘરે ઘરે ફરીને સમયસર ૧૫ દિવસમાં એક વખત મચ્છરનાં પોરાનાશક કામગીરી, રોગ વિષયક જાગૃતિતેમજ મેલેરીયા રોગની રેડીકલ સારવાર પુરી પાડશે.
૩. ૧૪૦૦ લીક વર્કરો હાલમાં શહેરની ૩૫ લાખ સ્લમ વિસ્તારની વસ્તીમાં સેવા આપી રહેલ છે. જ્યારે નોન સ્લમ વિસ્તારને પણ આવરી લેવા માટે ૩૪૮બીટના વિસ્તારમાં બ્રીડીંગ જગા આઈડેન્ટીફાઈ કરી પખવાડીક ધોરણે જે તે વિસ્તારને મચ્છરનાં પોરાનાશક અને ફિવર સર્વેલન્સની કામગીરી અંતર્ગત આવરી લેશે. આ પૈકી જુલાઈ-૨૦૧૨ થી ૨૩૨ મલ્ટી પરપઝ હેલ્થ વર્કરોની નિમણૂક કરી જરૂરી તાલીમ આપી પોસ્ટીંગ કરી દેવામાં આવેલ છે. સદર ભરતી પ્રક્રિયા પૂર્ણ થયેથી અમદાવાદ શહેરનાં સ્લમ અને નોન સ્લમ વિસ્તારમાં પખવાડીક ધોરણે કામગીરી નિયમીત બનાવી દેવામાં આવશે.

૪. તદઉપરાંત હાલમાં કાર્યરતતમામ ૪૮ વોર્ડ અર્બન હેલ્થ સેન્ટરો ખાતે ઓ.પી.ડી. સેવામાં મેલેરીયા નિદાન અને સારવારની આ સુવિધા ઉપલબ્ધ રાખેલ છે જે યથાવત રહેશે. વર્ષ ૨૦૧૬ દરમ્યાન મલ્ટી પર્પઝ હેલ્થ વર્કરો દ્વારા થયેલ કામગીરીનું ઝોનવાઈઝ પત્રક નીચે મુજબ છે.

MPHWs : SURVEILLANCE PERFORMANCE ZONE WISE- 2016			
MONTH	RDTks tested	PV	PF
CENTRAL	9239	14	0
WEST	17200	0	0
NORTH	16413	37	5
EAST	10122	18	2
SOUTH	25382	42	4
NEW WEST	7157	25	14
TOTAL	85513	136	25
MPHWs were recruited , trained and posted since July 2012			

ઉપરોક્ત કોષ્ટકમાં દર્શાવ્યા મુજબ તમામ ઝોનનાં કુલ ૪૮ વોર્ડ વિસ્તારનાં બીટ પત્રકો બનાવી દેવામાં આવેલ હોઈ કુલ ૩૪૮ બીટમાં પબ્લીક હેલ્થવર્કરો દ્વારા પખવાડીક ધોરણે સમગ્ર શહેર / વસ્તી આવરી લેવામાં આવશે. આ વર્કરોની નિમણૂક કાર્યવાહી પ્રગતિ હેઠળ હોઈ નિમણૂક થયેથી જરૂરી ટ્રેનીંગ આપવાનું પણ આયોજન કરી દેવામાં આવેલ છે (૪ દિવસ ઝોનલ કક્ષાએ, ૭ દિવસ અ.હે.સે. ઉપર મેડીકલ ઓફિસર દ્વારા). મલ્ટી પર્પઝ હેલ્થ વર્કરો મારફતે તાવનાં દર્દને સ્થળ ઉપર જ ૧૫ મીનીટનાં સમયમાં ત્વરિત નિદાન અને સારવાર પુરી પાડવાનાં હેતુથી ગત વર્ષ થી રેપીડ ડાયગ્નોસ્ટીક ટેસ્ટ કીટ ઉપલબ્ધ રાખવામાં આવેલ છે. મેલેરીયા એમ.પી.એચ.ડબ્લ્યુ. થી કરવામાં આવતા નોન- સ્લમ વિસ્તાર ની કામગીરી મા જે નોન- સ્લમ વિસ્તાર બાકી રહી જાય છે એ વિસ્તાર ને આર. ડબ્લ્યુ. એ. સંસ્થા/ આઉટસોર્સિંગ દ્વારા આવરી લેવામાં આવશે.

-: મેલેરીયા રોગ નિદાન માટે જરૂરી આયોજન :-

વિશેષ કરીને મ્યુ.જનરલ હોસ્પિટલો જેવી કે શેઠ.લ.ગો., શેઠ વા.સા. અને શ્રીમતી શા.ચી.લા. ખાતે ચોમાસાની મેલેરીયા રોગની પીક સીઝન દરમ્યાન (જુન થી નવેમ્બર) તાત્કાલીક નિદાન અને સારવાર મળી રહે તે માટે અલગથી ફિવર ક્લીનિક કાર્યરત કરવાનીતેમજ મેલેરીયા રોગનાં દર્દને નેશનલ ડ્રગ પોલીસી-૨૦૧૫ અનુસાર સંપૂર્ણ સારવાર મળે, મરણનાં કેસોમાં મેડીકલ ઓડિટ ટીમ દ્વારા ઈન્વેસ્ટિગેશન ફોર્મ ભરવામાં આવે તેવી વ્યવસ્થા જવાબદાર સંબંધિત હોસ્પિટલનાં મેડીકલ સુપ્રિન્ટેન્ડેન્ટ અને પ્રિવેન્સન એન્ડ સોસીયલ મેડીસીન ડિપાર્ટમેન્ટ(મ્યુ. મેડીકલ કોલેજ)ની રહેશે. એપીડેમીક સેલ દ્વારા માહે ઓગષ્ટ-૨૦૧૧ થી શહેરની ૭૮ જેટલી પ્રાઈવેટ હોસ્પિટલો/ક્લીનિક્સ ખાતેથી ઓનલાઈન માહિતી મેળવવાનું શરૂ કરવામાં આવેલ છે. હાલમાં ૧૬૫ રિપોર્ટિંગયુનિટ છે. જેના આધારે જે તે વિસ્તારમાં સમયસર રોગ અટકાયતી પગલાં લઈ રોગ પ્રસારને

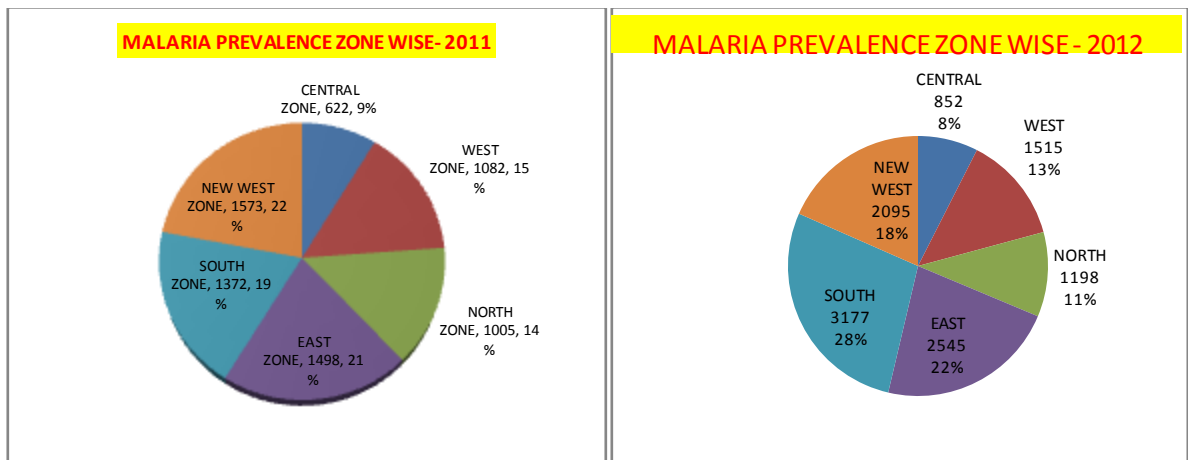
અટકાવવામાં સફળતા પ્રાપ્તથયેલ છે. આ સુવિધાને વધુ સુદૃઢ અને અસરકારક બનાવવા માટે વધુ પ્રાઈવેટ હોસ્પિટલો/ક્લિનીક્સને સમાવી લેવાની જરૂર છે.

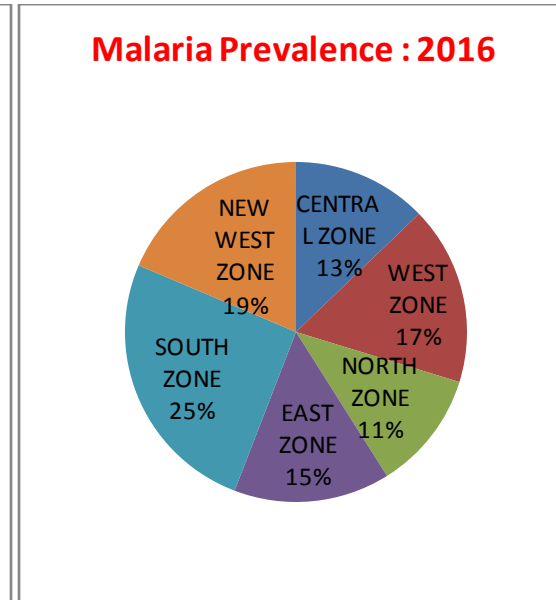
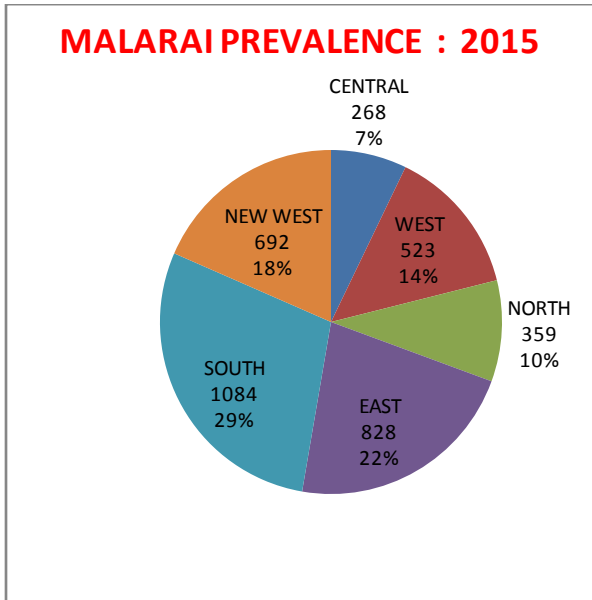
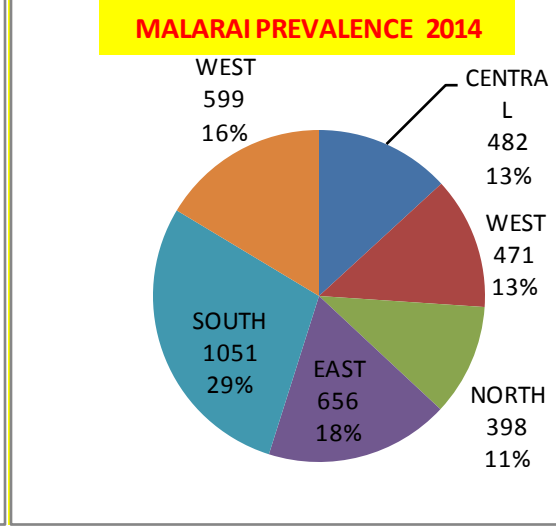
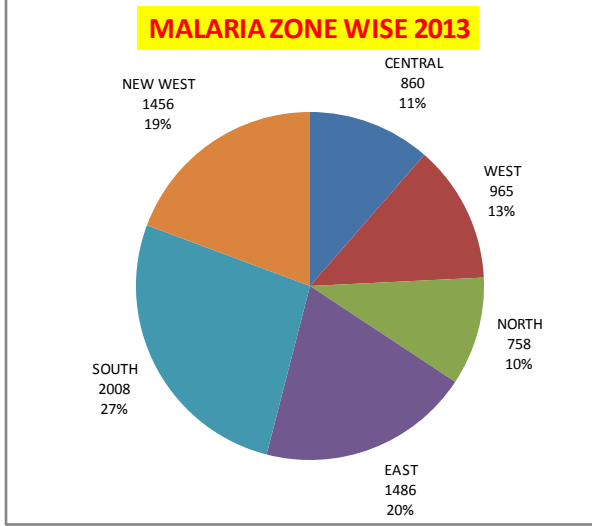
On line reporting of cases by Private Agencies				
Year	P vivax malaria	P falciparum malaria	Dengue cases (confirmed/total reported)	Chikunguni ya
2011 (8 th Aug. onwards)	852	829	920	0
2012	2297	555	502/1214	0
2013	969	291	506/1184	26/78
2014	329	85	199/542	01/2
2015	779	202	842/2654	0
2016	823	132	1083/3411	51/173

-: અ.મ્યુ.કો. હદનો ફરતો પેરા વિસ્તારમાં મચ્છરનાં પોરાનાશક કામગીરી માટેનું આયોજન :-

હાલમાં ઉપલબ્ધ કુલ ૮૫ શીડ્યુલ્ડનાં કાયમી મજૂરો ઉપરાંત ૩૩૦ રોજીંદા પાર્ટ/ફુલ ટાઈમ વર્કરો રાખવામાં આવેલ છે. મજૂરો દ્વારા પેરીડોમેસ્ટીક મચ્છરનાં પોરાનાશક કામગીરી, પુખ્ત મચ્છરનાશક ધુમાડાની કામગીરી, કન્સ્ટ્રક્શન સાઈટ્સ સર્વેની કામગીરી, પોરાભક્ષક માછલીઓ મુકવાની કામગીરી કરવામાં આવશે.

અ.મ્યુ.કો. વિસ્તારમાં છેલ્લા ૬ વર્ષ દરમ્યાન મેલેરીયાનાં કેસો નીચેનાં ગ્રાફમાં દર્શાવવામાં આવેલ છે.

ઈન્ડોર રેસીડ્યુઅલ સ્પ્રે :-

શહેરમાં આવેલ કોમર્શીયલ, ધંધાકીય એકમોવાળા વિસ્તારને બાદ કરતા (મધ્ય ઝોન) બાકી તમામ ઝોનમાં મેલેરીયા રોગ પ્રવર્તમાન છે, પરંતુ દક્ષિણ અને પૂર્વ ઝોન વિસ્તારમાં મેલેરીયા રોગનું પ્રમાણ વધારે રહેલ છે. આતમામ ઝોન વિસ્તારમાં લોંગટર્મ એક્શન પ્લાન અંતર્ગત હાઈરિસ્ક વિસ્તારનાં તમામ ઘરોને ઈન્ડોર રેસીડ્યુઅલ સ્પ્રે હેઠળ આવરી લેવામાં આવે તો તેની અસર મળે તેમ છે. વર્ષ ૨૦૧૭૬૨મ્યાન પણ આ કામગીરીનાં બે રાઉન્ડ હાથ ધરવા માટેનું આયોજન કરવામાં આવેલ છે.

ગતવર્ષ ની સરખામણી મા ચાલુ વર્ષમા આશરે ૨૦% આઈ.આર.એસ.ની કામગીરમા વધારો કરીને સાથે સાથે શહેર ના ઈન્સ્ટીટ્યુશનલ અને કોર્મેશીયલ એકમોને એ.એમ.સી. અધીકૃત પેસ્ટીસાઈડ એજન્સી મારફતે ધારા ધોરણ મુજબ નિર્ધારીતયોગ્ય વળતર ચુકવીને આઈ.આર.એસ.ની કામગીરી કરાવી શકશે.

વર્ષ ૨૦૧૭ દરમ્યાન તમામ ઝોન વાઈઝ આઈ.આર.એસ.કામગીરીનું આયોજન પત્રક.

ZONE	High Risk Area Dwellings planned for coverage★
CENTRAL	1,23,939
WEST	1,14,081
NORTH	1,34,894
EAST	1,48,380
SOUTH	1,18,712
NEW WEST	1,19,452
Total City	7,59,458

★-ઉપરોક્ત દર્શાવેલ મકાનોની સંખ્યા ૨૦૧૬ના છે જેના સંદર્ભ માં ચાલુ વર્ષ ૨૦૧૭માં આશરે ૨૦% વધારે મકાનો આવરી લેવાનું આયોજન કરવામાં આવેલ છે.

વર્ષ ૨૦૧૨ દરમ્યાન ઈન્ડોર રેસીડ્યુઅલ સ્પ્રેની કામગીરી અ.મ્યુ.કો. વિસ્તારમાં સૌપ્રથમ વખત કરવામાં આવેલ. આ અંતર્ગત પ્રથમ તબક્કામાં માહે મે થી જુલાઈ (ત્રણ માસ) દરમ્યાન ૪.૩૬ લાખ ઘરો અને દ્વિતીય તબક્કામાં માહે ઓગષ્ટ થી નવેમ્બર (ચાર માસ) દરમ્યાન ૫.૭૨ લાખ ઘરો આવરી લેવામાં આવેલ. આ કામગીરી થી મહત્તમ અસર અને મચ્છર / મચ્છરજન્ય રોગોનાં નિયંત્રણ માટે મહત્તમ અસરકારકતા મળી રહે તે હેતુથી ચાલુ વર્ષ દરમ્યાન પ્રથમ તબક્કામાં માહે મેથી જુલાઈ તથા ઓગષ્ટ થી ઓક્ટોમ્બર-૨૦૧૭ દરમ્યાન આ કામગીરી સઘન રીતે હાથ ધરવાનું આયોજન કરવામાં આવેલ છે.

અ.મ્યુ.કો.દ્વારા અગામી મે માસ માટે આઈ.આર.એસ.ની કામગીરી ચાલુ થાય તે માટે ટેન્ડર ની કામગીરી કાર્યવાહી કરવામાં આવેલ છે. તદ્દુપરાંત ટેન્ડર માં કન્સ્ટ્રક્શનસાઈટ, પ્રાઈવેટ સ્કુલ, કોલેજીસ અને પ્રાઈવેટ સંસ્થાઓ માં પણ આ પ્રકાર ની આઈ.આર.એસ. એક્ટીવીટી થાય તે આયોજન કરવામાં આવશે. અગાઉ જે કંપની ને કામગીરી સોંપવામાં આવેલ હતી જેમની ગિતવાર માહિતી અ.મ્યુ.કો. ની વેબસાઈટ પર હાલ મા ઉપલબ્ધ છે. એમજ અ.મ્યુ.કો. ની હદ વિસ્તાર ની આસપાસ માં આવેલ વિસ્તાર માં પણ આ પ્રકાર ની એક્ટીવીટી થાય તે માટે જીલ્લા કક્ષાએ ચીફ ડિસ્ટ્રીક્ટ હેલ્થ ઓફીસર ને આઈ.આર.એસ.ની કામગીરી કરવા માટે જાણ કરવામાં આવશે. અને જરૂર પડે તો હાઈ રિસ્ક વિસ્તાર માં આ પ્રકાર ની કામગીરી કરવામાં આવશે. અગાઉ આ પ્રકાર ના વિસ્તાર જેમા વાહકજન્ય અને પાણીજન્ય રોગચાળો ફાટી નિકળેલ છે તે વિસ્તાર ને આવરી લેવામાં આવેલ છે.

—: લોજીસ્ટીક્સ :-

મેલેરીયા વિરોધી દવાઓ અને ઇન્સેક્ટીસાઇડ્સની ખરીદી, રાજ્ય સરકારશ્રી અને સેન્ટ્રલ મેડીકલ સ્ટોર્સ(અ.મ્યુ.કો.)મારફતે કરવામાં આવે છે. સેન્ટ્રલ મેડીકલ સ્ટોર્સ દ્વારા ઇન્સેક્ટીસાઇડ્સ સપ્લાયર પાસેથી ૨ વર્ષ માટેનો રેઇટ કોન્ટ્રાક્ટ કરેલ છે. જે મુજબ જરૂરી ઇન્સેક્ટીસાઇડ્સની ખરીદી કરી આગામી ચોમાસાની સીઝન પહેલા તમામ પ્રકારની ઇન્સેક્ટીસાઇડ્સનો પુરતો જથ્થો ઉપલબ્ધ રહેશે.

શહેરમાં હાલના સંજોગોમાં જે થર્મલ ફોગીંગનું કામગીરી થાય છે એ આવનાર દિવસોમાં કોલ્ડ ફોગીંગમાં પરિવર્તિત કરી દેવાનું આયોજન કરવામાં આવેલ છે. જેથી વાતાવરણ સુરક્ષીત અને કોસ્ટ ઇફેક્ટીવ રહેશે.

હાલમાં નવી વિકસીત ટેકનોલોજી જેમા કોઈપણ જાતનું કેમીકલ વપરાશ વગર મશીનો દ્વારા પુખ્ત મચ્છરનું નાશ કરી શકાય આ પ્રકાર ની મશીનોનું અવલોકન તેમજ મુલ્યાંકન હાથ ધરવાનું આયોજન કરવામાં આવેલ છે.

એન્ટોમોલોજીકલ સર્વેલન્સ :-

વર્ષ ૨૦૧૧ સુધી ટ્રેઇન્ડ થયેલ ઇન્સેક્ટ કલેક્ટર ઉપલબ્ધ ન હોઈ આ કામગીરી રોજિંદા વર્કરો દ્વારા કરાવવામાં આવતી હતી.વર્ષ ૨૦૧૨ દરમ્યાન મલ્ટી પર્પઝ હેલ્થ વર્કરોની ભરતી કરવામાં આવતાં જરૂરી તાલીમબંધ કરી પ્રતિ વોર્ડ ૨ દીઠ કુલ ૧૨ વર્કરો દ્વારા એન્ટોમોલોજીકલ સર્વેની કામગીરી નિયમીત બનાવી દરેક વોર્ડ વિસ્તારમાં પખવાડીક ધોરણે મોનીટરીંગ થઈ રહેલ છે. વોર્ડ વાઈઝ તમામ વોર્ડ ખાતે મચ્છરની ઘનતા મોનીટરીંગ કરવા માટેનું આયોજન નીચે મુજબ છે.પ્રતિ ઝોન ૧ દીઠ કુલ ૬ જુની.આસી.એન્ટોમોલોજીસ્ટ અને વર્લ્ડ બેંકનાં મેલેરીયા કન્ટ્રોલ પ્રોજેક્ટ અંતર્ગત ઇન્ડિયન રેડ ક્રોસ સોસાયટીનાં માધ્યમથી પ્રતિ ઝોન દીઠ ૧ મુજબ ૬ મેલેરીયા ટેકનીકલ સુપરવાઈઝરોની નિમણૂક કરી નેશનલ ઇન્સ્ટીટ્યુટ ઓફ મેલેરીયા રિસર્ચ સેન્ટર, નડિયાદ દ્વારા જરૂરી તાલીમ પુરી પાડી જે તે ઝોન ખાતે પોસ્ટીંગ કરી દેવામાં આવેલ છે. તદુપરાંતહાલમાં ડીસ્ટ્રીક્ટ વેક્ટર બોર્ન ડીસીઝ કન્સલ્ટન્ટ(૧) ની નિમણૂક કરવામાં આવેલ છે. પ્રતિ ઝોન દીઠ બે ઇન્સેક્ટ કલેક્ટર(પબ્લીક હેલ્થ વર્કર કક્ષાનાં), ૨-મજુરો દ્વારા દૈનિક ધોરણે પ્રતિ વોર્ડ ૪ ઘરોમાં મચ્છર ડેન્સિટી મોનીટરીંગ કરેશે. જેથી પખવાડીક ધોરણે તમામ વોર્ડની એડલ્ટ ડેન્સિટી હેઠળ આવરી શકાય.

-:તળાવોની વેજીટેશનમુક્ત જાળવણી :-

શહેરમાં આવેલ તળાવોમાં મચ્છર ઉપદ્રવને નિયંત્રણમાં રાખવા માટે વર્ષ ૨૦૦૭-૨૦૦૮ થી જાણકાર, અનુભવી કોન્ટ્રાક્ટરો મારફતે વાર્ષિક ધોરણે તળાવોની જાળવણી કરાવવામાં આવી રહેલ છે. જેથી કરીને ત્રાસદાયી મચ્છર તરીકે ઓળખાતા ક્યુલેક્ષ મચ્છર ઉપદ્રવ કાબુ હેઠળ રાખી શકાય.

—: આરોગ્ય વિષયક લોક જાગૃતિ માટેની પ્રવૃત્તિઓ :-

- ડિસપ્લે પેનલ્સ - એ.એમ.ટી.એસ. બસો દ્વારા જાહેરાત, લાઉડ સ્પીકર સહિતની ઓટો રિક્ષાની બેક પેનલ્સ દ્વારા, જાહેર સ્થળોએ હોર્ડિંગ્સ અને પેઈન્ટિંગ્સ, રેલ્વે સ્ટેશન ઉપર જાહેરાત, આઉટડોર લેડ ડિસપ્લે, ટીવી ચેનલ, જાહેર વિજ્ઞપ્તિ, વિગેરે માધ્યમો દ્વારા. - અંદાજિત ખર્ચ રૂા. ૧૦ લાખ.
- રેડિયો એફ.એમ., કેબલ ઓપરેટર્સ, સ્કોલ મેસેજિસ, ઓડીયો વીઝ્યુઅલ ક્લીપીંગ્સ, જાહેર વિજ્ઞપ્તિ વિગેરે માધ્યમો દ્વારા. - અંદાજિત ખર્ચ રૂા. ૫ લાખ.
- જાહેર ખબર, સ્કુલ વિદ્યાર્થીઓને બુકલેટ વિતરણ, આરોગ્ય શૈક્ષણિક પત્રિકા વિતરણ, પ્રદર્શન, યુપ મીટીંગ્સ, પ્રેસ નોટ્સ વિગેરે માધ્યમો દ્વારા. અંદાજિત ખર્ચ રૂા. ૫ લાખ.
- કઠપુતળી, ભવાઈ, ડાયરો વિગેરે માધ્યમો દ્વારા. અંદાજિત ખર્ચ રૂા. ૨ લાખ.

—: વર્લ્ડ બેંક દ્વારા સહાય :-

વર્લ્ડ બેંક દ્વારા રાષ્ટ્રીય વાહક જન્ય રોગ નિયંત્રણ કાર્યક્રમ અંતર્ગત ગુજરાત રાજ્યનાં કુલ ૧૨ રાજ્યો પૈકી સુરત મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન અને અમદાવાદ મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશનનો સમાવેશ વર્ષ ૨૦૧૨થી કરેલ છે. આ અંતર્ગતનીયે જણાવેલ હોદ્દા વાઈઝ નિમણૂક કરવામાં આવેલ છે.

	Activity	Unit	Unit Cost / INR	No. of units	Posted
1	Salaries for Contractual Staff				
i	District VBD Consultant	person	31,500	1	1
ii.	Financial & Logistic Assistant	person	10,000	1	1
iii.	Malaria Technical Supervisor	persons	10,500	6	6
iv.	Data Entry Operator	person	8,000	1	1
v.	Lab. Technicians (3 for AMC)	persons	10,000	3	1

મચ્છર નિયંત્રણ - માસ વાઈઝ ઈન્ટર સેક્ટરલ એક્શન પ્લાન

શહેરમાં મચ્છરજન્યરોગચાળો જેવાકે મેલેરીયા,ડેન્ગ્યુ,ચિકુનગુનીયા વિગેરે અસરકારકરીતે નિયંત્રણમાં રાખવા એક્શન પ્લાન તૈયાર કરવાનું નક્કી કરવામાં આવેલ છે. જે અનુસંધાને નીચે જણાવ્યા પ્રમાણેની સંબંધિત વિભાગ દ્વારા વખતોવખતકામગીરી કરવાની થાય છે.

અ.નં.	માસ	કામગીરીનો પ્રકાર	અમલ કરનાર અધિકારી
૧	જાન્યુઆરી	અગાઉના વર્ષોના કેસોની સંખ્યાના આધારે હાઈ રીસ્ક એરીયા નક્કી કરવા, મેપીંગ કરવા તથા બીટ પત્રક તૈયાર કરવાની કામગીરી.	મેલેરીયા સુપરવાઈઝર / જુની.આસી.એન્ટોમોલોજિસ્ટ (ઝોન)
		દરેક વોર્ડમાં આવેલ સરકારી મકાનો, થીયેટર કોમ્પ્લેક્સ,સ્કુલ, કોલેજ, તથા અન્ય મચ્છર જન્ય ઉત્પત્તિના સ્થાનોની યાદી તૈયાર કરવી.	મેલેરીયા ઈન્સપેક્ટર (ઝોન)
૨	ફેબ્રુઆરી	મેલેરીયા વિભાગને લગતા તમામ ઈન્સેક્ટીસાઈડ મશીનરી ,દવાઓ,પત્રિકાઓ વિગેરે અંગેની ડીમાન્ડ તૈયાર કરી એપ્રિલ માસના અંત સુધીમાં સ્ટોક ઉપલબ્ધ થાય તેવું આયોજન કરવું.	આસી.એન્ટોમોલોજિસ્ટ(મેલે.)
		શહેરમાં આવેલ અલગ અલગ તળાવોમાં વેજીટેશન સાફ કરાવવા કોન્ટ્રાક્ટ નક્કી કરાવવા તથા તે અંગેના જરૂરી ટેન્ડર બહાર પાડવા, કોન્ટ્રાક્ટના ધોરણે કાયમી સફાઈ માટેની વ્યવસ્થા ગોઠવવી.	આસી.એન્ટોમોલોજિસ્ટ(મેલે.)
		દરેક વોર્ડમાં કન્સ્ટ્રક્શન સાઈડની યાદી તૈયાર કરી આ યાદી દર માસે અપડેટ કરવા અને બાંધકામ પૂર્ણ થયેલ હોય તેના નામ કમી કરી નવા શરુ થયેલ બાંધકામની યાદી સામેલ કરી દરેક કન્સ્ટ્રક્શન સાઈડ ઉપર નોટિસો આપવી તે અંગે દર ૧૫ દિવસે તે જગ્યાનું મોનીટરીંગ કરી રજીસ્ટ્રેશન કાર્ડ નિભાવવું.	એમ.આઈ./એમ.એસ.આઈ.(વોર્ડ)/ જુની.આસી.એન્ટોમોલોજિસ્ટ(ઝોન)
		મશીનરીના સ્પેરપાર્ટસની જરૂરી ખરીદી કરી સ્ટોકમાં રાખવા, રીપેરીંગની કામગીરીની વ્યવસ્થા કરવા .	જે.ડી.એમ.(સેન્ટ્રલ વર્કશોપ)

		વી.એસ.હોસ્પિ., એલ.જી., શા.ચી.લા.,નગરી હોસ્પિટલ, ડેન્ટલ કોલેજ, ચેપીરોગ હોસ્પિ.,માં દર પંદર દિવસે એન્ટોમોલોજીકલ સર્વેલન્સ તથા આઈ.ડી. કામગીરી કરાવવી.	એ.એમ., આર.એમ.ઓ. (હોસ્પિટલ) / આસી.એન્ટોમોલોજીસ્ટ (મેલે.) દ્વારા મોનીટરીંગ કરવું
૨	ફેબ્રુઆરી	મ્યુનિ.સંચાલિતતમામ હોસ્પિટલમાં કોઈપણ જગ્યાએ પાણી એકત્રિત ન થાય, પાણીના લીકેજસ,ડ્રેનેજ ઓવર ફ્લો ન થાય અને ટાંકીઓ ઉપર હવા ચુસ્ત ઢાંકણથી બંધ કરવામાં આવે તેની વ્યવસ્થા કરવી.	મેડીકલ સુપ્રિન્ટેન્ડેન્ટ/આસી.મેનેજર/ આર.એમ.ઓ. (હોસ્પિટલ)
		આઈ.આર.એસ. કામગીરી માટે સ્પ્રેયર પંપ, અન્ય જરૂરી સાધનોની ચકાસણી તથા જરૂરીયાત મુજબ ખરીદી કરવા અંગેની દરખાસ્ત રજુ કરવી.	આસી.એન્ટોમોલોજીસ્ટ (મેલે.)
		આઈ.આર.એસ. કામગીરી માટે સ્ટાફને તાલીમનું આયોજન કરવું.	આસી.એન્ટોમોલોજીસ્ટ (મેલે.)/ડે.હેલ્થ ઓફિસર(જોન)
૩	માર્ચ/એપ્રિલ	સ્કુલ કોલેજ તથા સ્લમ,ચાલીમાં ગ્રુપ મીટીંગ કરી મચ્છરજન્ય રોગચાળો અટકાવવા અંગેના પગલાં અંગે નાગરીકોને માહિતગાર કરવા.	આસી.હેલ્થ ઓફિસર (જોન)/જુની.આસી.એન્ટોમોલોજીસ્ટ (જોન) / એમ.ઓ.(અ.હે.સે.)
		ટી.વી.ચેનલ તથા પ્રેસ દ્વારા આઈઈસી માટેની વ્યવસ્થા અને એન.જી.ઓ. સાથે સંકલન.	ડે.હેલ્થ ઓફિસર (એપી.) / આસી.એન્ટોમોલોજીસ્ટ(મેલે.)
		હેલ્થ મેલેરીયા વિભાગ દ્વારા દરેક વોર્ડમાં આવેલ ટાયરની દુકાનો, સર્વિસ સ્ટેશન,ભંગારની દુકાનો તથા અન્ય જગ્યાએ પડેલ સ્કેપ ઉપડાવવા ની વ્યવસ્થા કરાવવી, અને આ કામગીરી દર ૧૫ દિવસે થાય તે માટે આયોજન કરવું.	ડે.હેલ્થ ઓફિસર(જોન)/ મેલે.સુપરવાઈઝર(જોન)
		સ્કેપ ઉપડાવવા માટે સંબંધિત જોનના ડે.હેલ્થ ઓફિસરશ્રી દ્વારા મેલેરીયા વિભાગ માટે વાહનની વ્યવસ્થા કરવાની રહેશે.	સેની.સુપ્રી.
		શહેરમાં આવેલ તમામ ફુવારા ચેક કરી ફુવારામાંથી પાણી કાઢી શકાય તે રીતે ડ્રેનેજની વ્યવસ્થા થાય, અથવા પમ્પ દ્વારા વ્યવસ્થા કરવા અને ફુવારાની સફાઈ નિયમીત રીતે કરાવવા.	એ.સી.ઈ.(વોર્ડ)
		રાજ્ય સરકારશ્રી દ્વારા આપવામાં આવી એન્ટી મલેરીયલ દવાઓ તથા એ.સી.ટી. વિગેરેનો જથ્થો મેળવવો.	એ.ઈ.(મેલેરીયા)
		આઈ.આર.એસ. કામગીરી માટે વર્કરોને તાલીમ આપવાનું આયોજન કરવું.	જુની.આસી.એન્ટોમોલોજીસ્ટ / મેલે.સુપરવાઈઝર(જોન)
૪	મે	મેલેરીયા મન્યના અનુસંધાનમાં ઘનિષ્ઠ આઈઈસી કામગીરી, હાઈરીસ્ક એરીયામાં આઈ.ડી. કામગીરી કરાવવી.	એ.ઈ.(મેલેરીયા)
		સ્કુલ તથા તમામ મ્યુનિ.બીલ્ડીંગની તમામ પાણીની ટાંકીઓ હવા ચુસ્ત ઢાંકણથી બંધ કરાવવી, ટાંકીના વાલ્વ,કુંડી રીપેરીંગ કરાવવા,	એ.ઓ.સ્કુલબોર્ડ / એ.સી.ઈ.(વોર્ડ) / પી.એચ.એસ.
		સેન્ટ્રલ વર્કશોપ દ્વારા તમામ ફોર્ગીંગ મશીન,લીકો	જે.ડી.એમ.(વર્કશોપ)

		મશીન, સર્વિસ/રીપેર કરાવી ચાલુ હાલતમાં રાખવા અંગે ચેક કરાવી લઈ તેની ખાત્રી કરાવવી.	
		ડ્રેનેજ પમ્પીંગ સ્ટેશન, ટ્યુબવેલ સ્ટેશન, ગાર્ડનની અંદર આવેલ વાલ્વ , કુંડીઓ સાફ કરાવીને લીકેજ બંધ કરાવવા.	એ.ડી.સી.ઈ. (ડ્રેનેજ/વોટર) / એ.સી.ઈ.(વોડ)
		લેબોરેટરીમાં તમામ માઈક્રો સ્કોપ સર્વિસ કરાવવા, રીપેરીંગની જરૂરીયાત હોય તો તે સમયસર રીપેરીંગ કરાવવા વ્યવસ્થા કરવી અને મેન્ટેનન્સ માટે કોન્ટ્રાક્ટર નક્કી કરવા.	એ.ઈ.મેલેરીયા / ઓ.એમ.એસ. - સી.એમ.એસ.
		મેલેરીયા વિભાગ દ્વારા દરેક અર્બન હેલ્થ સેન્ટરમાંથી કોસ ચેકીંગ માટેની સ્લાઈડો અંગે તપાસની વ્યવસ્થા કરાવવા અને દરેક કેન્દ્રો ઉપર એક માસ સુધી સ્લાઈડો સાચવી રાખવી.	મેડીકલ ઓફિસર (અર્બન હે.સેન્ટર)
		મેલેરીયા વિભાગ દ્વારા શહેરમાં આવેલ કુવારા, તળાવ, હવાડા, તથા અન્ય જગ્યાએ ગપ્પી માછલીઓ ઉછેરવા માટેની વ્યવસ્થા અને દર પંદર દિવસે આ જગ્યાની ચકાસણી કરી જરૂરીયાત પ્રમાણે વધુને વધુ માછલી નાંખવા માટેની વ્યવસ્થા .	એમ.એસ. / એમ.આઈ.(ઝોન)
		અર્બન હેલ્થ સેન્ટરમાં આવતા તમામ તાવના કેસો તથા ફીલ્ડસ્ટાફ દ્વારા તેમને સોંપવામાં આવેલ વિસ્તારમાં તાવના કેસોનું બ્લડ સ્મીયર કલેક્શન વધુ ઘનિષ્ઠ બનાવવા.	આસી.હેલ્થ ઓફિસર / જુની.આસી.એન્ટોમોલોજિસ્ટ (ઝોન)
		મેલેરીયા લેબોરેટરીમાં લેબ .ટેકનીશીયનની જરૂરીયાત પ્રમાણે કોન્ટ્રાક્ટ પદ્ધતિથી વ્યવસ્થા કરવા તથા બ્લડ સ્મીયરની તપાસ નિયમિત થાય અને બેક લોગ ન થાય તે અંગેની વ્યવસ્થા કરવા.	એમ.ઓ. - યુ.એચ.સી. / સુપ્રી.હોસ્પિટલ.
		તમામ મેલેરીયાની દવાઓ નેશનલ ડ્રગ પોલીસી મુજબ દરેક અર્બન હેલ્થ સેન્ટર તથા મ્યુનિ. હોસ્પિટલમાં જરૂરીયાત પ્રમાણે ઉપલબ્ધ કરવા અને તેનું મોનીટરીંગ કરાવવા.	ઓ.એમ.એસ. (સી.એમ.એસ)
૪	મે	લેબોરેટરી માટેના કેમિકલ્સ તથા અન્ય જરૂરી સાધનો પૂરતા સ્ટોકમાં રાખવા.	એમ.ઓ.(યુ.એચ.સી.)
		ઈજનેર ખાતા હસ્તક આવેલ રોડ ખાતાના સ્ટોર તથા અન્ય સ્ટોરમાં સકેપ, ડામરના ખાલી પીપડા હોય તેને દૂર કરાવવા અને ચોમાસામાં પાણી ભરાઈ ન રહે તેવી વ્યવસ્થા કરવા.	એ.ડી.સી.ઈ. (ઝોન)એન્ડ રોડ પ્રોજેક્ટ / એ.સી.ઈ.(વોડ)
		મ્યુનિ. સંચાલિત વી.એસ., શા.ચી.લા., તથા એલ.જી. હોસ્પિટલમાં અલગ ફીવર કલીનીક શરુ કરવા તથા તમામ તાવના દર્દીઓનું બ્લડ સ્મીયર લઈ તાત્કાલીક તપાસ કરી નેશનલ પ્રોગ્રામ મુજબ દવાઓ આપવાની વ્યવસ્થા કરવા.	સુપ્રી. હોસ્પિટલ
		તમામ અર્બન હેલ્થ સેન્ટર ઉપર ડેન્જ્યુ તથા ચિકન	આસી.હે.ઓ./ જુની.આસી.

		ગુનીયાના નિદાન માટે સીરમ સેમ્પલ લેવા માટેના ટેસ્ટીંગ ફોર્મ ભરવાની વ્યવસ્થા કરવા.	એન્ટોમોલોજીસ્ટ (ઝોન) / એમ. એસ. (તમામ ઝોન)
		સીરમ સેમ્પલ સર્વેલન્સ લેબોરેટરીમાં મોકલવાની વ્યવસ્થા કરવા અને રિપોર્ટ મેળવીને સંબંધિત વિભાગમાં જરૂરી પ્રીવેન્ટીવ મેઝર્સ લેવા તથા સારવાર અંગેની વ્યવસ્થા કરવા.	એ.ઈ.મેલેરીયા / એમ.એસ.(ઝોન)
		તમામ સ્ટાફ માટે ટ્રેનીંગ, મેડીકલ ઓફિસર, લેબ. ટેકનીશીયન, મલ્ટી પરપઝ હેલ્થ વર્કર, લીક વર્કર.	ડે.હે.ઓ.(તમામઝોન) / એ.ઈ.મેલેરીયા
		રેલ્વે, આર્મી, આર.એ.એફ., સીવીલ હો, પોલીસ વિભાગ, યુનિવર્સિટી, આઈ.આઈ.એમ., એન.આઈ.ડી વિગેરે તથા કોર્પોરેશનના અન્ય વિભાગો સાથે સંકલન મીટીંગનું આયોજન.	એ.ઈ.મેલેરીયા
૫	જુન થી નવેમ્બર	ચોમાસા દરમ્યાન દરેક વોર્ડમાં તથા નીચાણવાળા વિસ્તારમાં વરસાદી પાણી ભરાયેલ હોય તેનો નિકાલ માટેની વ્યવસ્થા કરાવવી.	ડે.સી.ઈ.ઝોન
		મોટા પ્લોટો અને નીચાણવાળા ભાગમાં પાણી ભરાયેલ હોય તો તે તાત્કાલીક ડી વોટરીંગ કરવા ઈજનેર અને હેલ્થ વિભાગની સંકલનથી કામગીરી કરવા અને ખાનગી પ્લોટો હોય તો તેઓની પાસેથી જરૂરી ચાર્જ વસુલ કરવા એસ્ટેટ ખાતાના સંકલનમાં રહી કાર્યવાહી કરવી.	એમ.એસ.ઝોન/ એ.સી.ઈ. વોર્ડ/ એસ્ટેટ ઈન્સ્પેક્ટર
		સેન્ટ્રલ મેલેરીયા લેબોરેટરીમાં બેકલોગની બ્લડ સ્મીયર તપાસની અને લેબ ટેકનીશીયનોની જરૂરી વ્યવસ્થા કરવી.	એ.ઈ.મેલેરીયા
		ઊંચ કેસના ઓડીટ એન.એચ.એલ. મેડીકલ કોલેજ (પીએસએમ ડીપા.) દ્વારા વી.એસ. હોસ્પિ., શા.ચી.લા. હોસ્પિ.માં થતા તમામ મરણના કેસોનું ઊંચ ઓડીટ કરી તેનું સમયસર રિપોર્ટીંગ કરવા. સીવીલ હોસ્પિ., એલ.જી.હોસ્પિ.માં થતા તમામ મરણના કેસોનું ઊંચ ઓડીટ કરી તેનું સમયસર રિપોર્ટીંગ કરવાની કામગીરી એ.એમ.સી.મેટ મેડીકલ કોલેજ દ્વારા કરવાની રહેશે.	પી.એસ.એમ.ડીપા., એન.એચ.એલ. અને એલ.જી.મેડીકલ કોલેજ / ડે.હેલ્થ ઓફિસર (એપી.)
૬	ડિસેમ્બર	વર્ષ દરમ્યાન કરેલ કામગીરીનો સંકલિત અને વિગતવાર વાર્ષિક અહેવાલ તૈયાર કરવું.	એ.ઈ.(મેલેરીયા)

ઈન્ટ્રા ડોમેસ્ટીક પોરાનાશક કામગીરી દર માસે કરવાની રહેશે. રાઉન્ડની સંખ્યા આરોગ્ય અધિકારીશ્રી નક્કી કરશે. મચ્છરના પોરા અને એડલ્ટ ડેન્સિટી દર અઠવાડિયે મોનીટરીંગ કરવાની રહેશે. કન્ટ્રોલ સાઈટનું ચેકીંગ રૂટીનમાં કરવાનું રહેશે. તમામ ઝોન/વોર્ડ ખાતેની કામગીરીની જરૂરીયાત મુજબ રોજિંદા વર્કરો, આઈ.આર.એસ. એક્ટીવીટી માટે તથા આઈ.ઈ.સી.એક્ટીવીટી માટે લાઉડ સ્પીકર સહિતની ઓટો રિક્ષા અને સુપર ડીલક્ષ ફોગીંગ મશીનો માટે લોડીંગ રિક્ષાઓની સમયસર વ્યવસ્થા કરાવવાની રહેશે. માહે જુન થી નવેમ્બર માસ દરમ્યાન મ્યુ. સંચાલિત શેઠ લ.ગો., શ્રીમતી

એન.એચ.એલ.મેડીકલ કોલેજ ખાતેની પ્રિવેન્સન એન્ડ સોશીયલ મેડીસીન વિભાગ દ્વારા પ્રતિ કોલેજની ૨ દીઠ કુલ ૪ ટીમ દ્વારા દૈનિક ધોરણે ૨ વોર્ડ ખાતેની ફિલ કામગીરીનું સુપરવિઝન કરવામાં આવશે (ટીમ માટે જરૂરી વાહનની વ્યવસ્થા જે.ડી.એમ.શ્રી-વર્કશોપ દ્વારા કરાવવાની રહેશે).

-:: મચ્છર ઉપદ્રવ / મચ્છરજન્ય રોગચાળાને નિયંત્રણમાં રાખવા માટે

આરોગ્ય-મેલેરીયા વિભાગની કામગીરી ::-

વિભાગ	કામગીરી
જોનલ આરોગ્ય મધ્યસ્થ કચેરી	<p>ડે.હેલ્થ ઓફિસર :-</p> <p>વોર્ડ અર્બન હેલ્થ સેન્ટર અને મેલેરીયા વિભાગ દ્વારા કરવામાં આવતી દૈનિક કામગીરીનું મોનીટરીંગ રાખવું. ચાલુ બાંધકામ સાર્થટો / અન્ય એકમો દ્વારા મચ્છર ઉત્પત્તિ સ્થાનો નામુદ્દ કરવા માટે મેલેરીયા વિભાગ દ્વારા આપેલ નોટીસનો અનાદર કે સુચવેલ પગલાં ન લેવામાં આવે તેવા કિસ્સામાં એસ્ટેટ વિભાગ(જોન) સાથે સંકલન સાધી બાંધકામની પરવાનગી રદ કરવા કે સીલ કરવા સુધીની કાર્યવાહી કરવી વિગેરે.</p>
	<p>આસી.હેલ્થ ઓફિસર :-</p> <p>ડે.હેલ્થ ઓફિસર(જોન) દ્વારા વખતો વખતો આપેલ સુચના મુજબ તેનો અમલ કરાવવો. મેલેરીયા વિભાગની દૈનિક કામગીરી અસરકારક રીતે થાય તેનું મોનીટરીંગ રાખવું. અર્બન હેલ્થ સેન્ટર કક્ષાએ એન્ટી મેલેરીયલ ડ્રગ્સ ભારત સરકારશ્રીની નેશનલ ડ્રગ પોલીસી મુજબ પુરે પુરી આપવામાં આવે તેનું મોનીટરીંગ રાખવું. તમામ વોર્ડ ખાતેની દૈનિક કામગીરીનું કંપાઈલેશન કરાવવું વિગેરે.</p> <p>સેનીટરી સુપ્રન્ટેન્ડેન્ટ(જોન) :-</p> <p>બીન વારસી લાવારીશ સ્કેપ/ભંગાર/ટાયરો ઉપાડવા માટે ડે.હેલ્થ ઓફિસર મારફતે મેલેરીયા વિભાગ માટે વાહનની વ્યવસ્થા કરવી.</p>
વોર્ડ અર્બન હેલ્થ સેન્ટર	<p>મેડીકલ ઓફિસર :-</p> <p>મચ્છરનાં પોરાનાશક કામગીરી અંતર્ગત લીંક વર્કરો મારફતે પ્રોપર ઈન્ટ્રાડોમેસ્ટીક એક્ટીવીટી થાય અને તાવનાં દરેક દર્દીનો લોહીનો નમુનો મેળવવામાં આવે અને તેનું સમયસર મેલેરીયા પરિક્ષણનાં આધારે મલ્ટી પર્પઝ હેલ્થ વર્કરો મારફતે જરૂરી ફોલોઅપ થાય તે સુનિશ્ચિત કરવું.</p>
	<p>લેબોરેટરી ટેકનીશીયન :-</p> <p>લીંક વર્કરોએ મેળવેલ લોહીના નમુનાનું ચોક્કસ નિદાન કરવું. આ ઉપરાંત ઓ.પી.ડી.માં આવતાં દર્દીઓ પૈકી જાહેર થયેલ મેલેરીયાનાં કેસોમાં ભારત સરકારશ્રીની નેશનલ ડ્રગ પોલીસી મુજબ પુરે પુરી એન્ટી મેલેરીયલ ડ્રગ્સ આપી તેનું જરૂરી ફોલોઅપ કરવું.</p>
	<p>મલ્ટી પર્પઝ હેલ્થ વર્કર :-</p> <p>લીંક વર્કરોની કામગીરીનું અસરકારક સુપરવિઝન કરવું અને જાહેર થયેલ મેલેરીયાનાં દર્દી દ્વારા આપવામાં આવેલ એન્ટી મેલેરીયલ ડ્રગ્સ નિયમ અનુસાર પુરે પુરી લીધેલ છે કે કેમ આ અંગેનું જરૂરી ફોલોઅપ કરવું.</p>
	<p>લીંક વર્કર :-</p> <p>નિયમીત ધોરણે પ્રોપર આઈ.ડી.એક્ટીવીટી અંતર્ગત સોંપેલ વિસ્તારમાં એક પણ પોકેટ છુટી ના જાય તે ધ્યાન રાખવું. તાવનાં દરેક દર્દીનો લોહીનો નમુનો પ્રોપર રીતે મેળવવામાં આવે વિગેરે.</p>
મેલેરીયા મધ્યસ્થ કચેરી	<p>આસી.એન્ટોમોલોજિસ્ટ :-</p> <p>મેલેરીયા વિભાગ-તમામ જોન કક્ષાએ થતી દૈનિક કામગીરીનું અસરકારક સુપરવિઝન અને મોનીટરીંગ રાખવું. તમામ મ્યુ.હોસ્પિટલો/રેફરલ હોસ્પિટલો/જનરલ હોસ્પિટલો/અર્બન હેલ્થ સેન્ટરો ખાતે એન્ટી મેલેરીયલ ડ્રગ્સનો પુરતો જથ્થો ઉપલબ્ધ રખાવવા માટેની આનુસાંગિક કાર્યવાહી સમયસર હાથ ધરવી. આઈ.ઈ.સી. એક્ટીવીટી ઘનિષ્ઠ બનાવવી, જરૂરીયાત અનુસાર રોજિંદા મજુરો રખાવવા, વિવિધ પ્રકારની ઈન્સેક્ટીસાઈડસ ઉપલબ્ધ રખાવવી, કોન્ટ્રાક્ટથી તળાવોને વેજીટેશનમુક્ત રખાવવા, દૈનિક / અઠવાડીક</p>

	રિપોર્સિનાં આધારે જરૂરી વિશ્લેષણ અને તે મુજબ તમામ ઝોન/વોર્ડ વિસ્તારમાં યુસ્ત અમલીકરણ કરાવવું વિગેરે.
મેલેરીયા વિભાગ(ઝોન)	<p>જૂની.આસી.એન્ડોમોલોજીસ્ટ :- ઝોર ટુ ઝોર ઈન્ડ્રા ડોમેસ્ટીક, પેરાડોમેસ્ટીક, એક્ટીવ તેમજ પેસીવ ફીવર સર્વેલન્સ, ઈન્ડોર રેસીડયુઅલ સ્પ્રે, ઈન્ડોર તેમજ આઉટ ઝોર ફોગીંગ, કન્સ્ટ્રક્શન સાઈટો તેમજ કોમર્શિયલ કોમ્પ્લેક્સોનું ચેકીંગ, નોટીસ, વહીવટી ચાર્જ, માઈગ્રેટરી મજુરો નુ લોહી ની તપાસ, તળાવ તેમજ કાયમી ખાડાઓ માં વેજીટેશન રીમુવલ, આરોગ્ય શિક્ષણ મારફતે કોમ્યુનીટી માં લોકજાગૃતી ની તમામ કામગીરી નું સુપરવિઝન. લાવતિમજ એડલ્ટ મોસ્કીટો ડેન્સીટી નુ કલેક્શન તેમજ અવલોકન કરી યોગ્ય પગલા લેવા. અ.મ્યુ.કો. ના કાર્યક્ષેત્ર સિવાય ના કેન્દ્ર સરકાર શ્રીતેમજ રાજ્ય સરકાર શ્રી ના એકમો જેવા કે એરપોર્ટ, એસ.આર.પી. કેમ્પ વગેરે મા એન્ડેમીલેરીયલ કામગીરી નું સુપરવિઝન. જરૂરીયાત મુજબ મેડીકલ તેમજ નોન મેડીકલ સંસ્થાઓ મા મેલેરીયા લક્ષી આરોગ્ય શિક્ષણ આપવું. ઝોન માં વાહક જન્ય રોગચાળા ની તમામ કામગીરી વ્યવસ્થિત ટેકનીકલ રીતે સુપરવિઝન કરી અમલ કરાવવો.</p> <p>મેલેરીયા સુપરવાઈઝર :- તમામ વોર્ડ વિસ્તારમાં મચ્છરજન્ય રોગચાળાને નિયંત્રણમાં રાખવાની દૈનિક ધોરણની કામગીરીનું અસરકારક સુપરવિઝન કરવું. અર્બન હેલ્થ સેન્ટર ખાતે જરૂરી આઈ.ડી.ફોર્મસ, માર્કિંગ કલર ચોક, પ્રોપર એબેટ સોલ્યુશનની પુર્તતા કરાવવી. સેન્ટ્રલ વર્કશોપ ખાતે જરૂરી સંકલન સાધી વિવિધ પ્રકારનાં ફોગીંગ મશીનો / સ્પ્રેયર પંપો સમયસર રિપેરીંગ / સર્વિસ થાય તે જોવું. ચાલુ બાંધકામ સાઈટો / અન્ય એકમો દ્વારા મચ્છર ઉત્પત્તિસ્થાનો નામુદ કરવા માટે મેલેરીયા વિભાગ દ્વારા આપેલ નોટીસનો અનાદર કે સુચવેલ પગલાં ન લેવામાં આવે તેવા કિસ્સામાં ડે.હેલ્થ ઓફિસર(ઝોન)ને જાણમાં લાવી ફોલોઅપ કરવું. બીન વારસી ટાયરો/ભંગાર ઉપાડવાની ઝુંબેશ જરૂરીયાત અનુસાર નિયમીત ધોરણે થાય તે માટે ઝોન/એસ્ટેટ વિભાગનાં સંકલનમાં રહી ફોલોઅપ કરવું, કોન્ટ્રાક્ટર દ્વારા કરાવવામાં આવતી તળાવોની સફાઈ કામગીરીનું મો નીટરીંગ રાખવું, દૈનિક રિપોર્ટીંગ વિગેરે.</p> <p>મેલેરીયા ઈન્સ્પેક્ટર :- મેલેરીયા સુપરવાઈઝરનાં સંકલનમાં રહી તમામ વોર્ડ વિસ્તારમાં મચ્છરજન્ય રોગચાળાને નિયંત્રણમાં રાખવાની દૈનિક ધોરણની કામગીરીનું અસરકારક સુપરવિઝન કરવું. અર્બન હેલ્થ સેન્ટર ખાતે જરૂરી આઈ.ડી.ફોર્મસ, માર્કિંગ કલર ચોક, પ્રોપર એબેટ સોલ્યુશનની પુર્તતા કરાવવી. ચાલુ બાંધકામ સાઈટો / અન્ય એકમો દ્વારા મચ્છર ઉત્પત્તિ સ્થાનો નામુદ કરવા માટે મેલેરીયા વિભાગ દ્વારા આપેલ નોટીસનો અનાદર કે સુચવેલ પગલાં ન લેવામાં આવે તેવા કિસ્સામાં વહીવટી દંડ પેટે નાણાંની વસુલાત કરવી, બી.પી.એમ.સી.એક્ટ હેઠળ કોર્ટમાં ફરિયાદ દાખલ કરવી. બીન વારસી ટાયરો/ભંગાર ઉપાડવાની ઝુંબેશ જરૂરીયાત અનુસાર નિયમીત ધોરણે થાય તે માટે ઝોન/એસ્ટેટ વિભાગનાં સંકલનમાં રહી ફોલોઅપ કરવું વિગેરે.</p> <p>મેલેરીયા સબ ઈન્સ્પેક્ટર :- મેલેરીયાનાં કેસો / જાહેર ફરિયાદ વિસ્તારમાં મેલેરીયા વર્કરો મારફતે ઘનિષ્ઠ મચ્છરનાશક / પોરાનાશક કામગીરી કરાવવી. આરોગ્ય વિષયક પત્રિકા વિતરણ, ગ્રૂપ મીટીંગ, શાળા / કોલેજોમાં આરોગ્ય પ્રદર્શન દ્વારા લોક જાગૃતિ કેળવવી. અર્બન હેલ્થ સેન્ટર ખાતે જરૂરી આઈ.ડી.ફોર્મસ, માર્કિંગ કલર ચોક, પ્રોપર એબેટ સોલ્યુશનની પુર્તતા કરવી. ચાલુ બાંધકામ સાઈટો ખાતે નિયમીત ધોરણે સર્વે હાથ ધરી મચ્છર ઉપદ્રવ નિયંત્રણ વિષયક વિનંતીપત્ર પાઠવવા તેમજ મજુર વર્ગમાં ફિવર સ્કીનીંગ કરવું. વોર્ડ પ્રોફાઈલ અપગ્રેડ રાખવી. મચ્છરજન્ય રોગો વાઈઝ મેપીંગ અપગ્રેડ રાખવું. મચ્છરજન્ય રોગો માટેનાં હાઈરિસ્ક વિસ્તારોમાં નિયમીત ધોરણે મોનીટરીંગ રાખવી. તળાવો, ફુવાર, મોટા હોજ, હવાડા જેવી જગ્યાઓએ પોરાબક્ષક માછલીઓ મુકવી.</p>

--: મચ્છર ઉપદ્રવ / મચ્છરજન્ય રોગચાળાને નિયંત્રણમાં રાખવા માટે અન્ય વિભાગોની કામગીરી

વિભાગ	કામગીરી
સેન્ટ્રલ વર્કશોપ	જોઈન્ટ ડાયરેક્ટર :- વિવિધ પ્રકારનાં ફોગીંગ મશીનોનાં સ્પેર પાર્ટ્સની જરૂરી ખરીદી કરી સ્ટોકમાં રાખવા, રિપેરીંગ કામગીરીની યોગ્ય વ્યવસ્થા કરવી. મ્યુ. સંચાલિત શેઠ લ.ગો., શ્રીમતી એન.એચ.એલ.મેડીકલ કોલેજ ખાતેની પ્રિવેન્સન એન્ડ સોશીયલ મેડીસીન વિભાગ - પ્રતિ કોલેજની ૨ દીઠ કુલ ૪ ટીમ માટે માહે જુન થી નવેમ્બર માસ સુધી વાહનની વ્યવસ્થા કરવી
જનરલ હોસ્પિટલ	આસી.મેનેજર / આર.એમ.ઓ. :- હોસ્પિટલ પ્રિમાઈસીસ / કંપાઉન્ડમાં કોઈપણ જગ્યાએ પાણી એકત્રિત ન થાય, પાણીનાં લીકેજસ, ડ્રેનેજ ઓવર ફ્લો ન થાય અને ટાંકીઓ ઉપર હવા ચુસ્ત ઢાંકણ બંધ કરવામાં આવે તેની વ્યવસ્થા કરવી. દર ૧૫ દિવસે એન્ટોમોલોજીકલ સર્વેલન્સ તથા ઈન્ટ્રા ડોમેસ્ટીક કામગીરી થાય તે માટે જે તે સેનીટરી સુપરવાઈઝરી સ્ટાફની જવાબદારી સુનિશ્ચિત કરવાની રહેશે. મેડીકલ સુપ્રિન્ટેન્ડેન્ટ :- જરૂરીયાત પ્રમાણે લેબોરેટરી ટેકનીશીયનો, કોન્ટ્રાક્ટ પધ્ધતિથી વ્યવસ્થા કરવા તથા બ્લડ સ્મીઅરની તપાસ નિયમીત ધોરણે થાય અને બેકલોગ ન રહે તે અંગેની વ્યવસ્થા કરવી. અલગથી ફિવર ક્લીનીક શરૂ કરી દર્દીનાં બ્લડ સ્મીઅરની તાત્કાલીક તપાસ કરી નેશનલ ડ્રગ પોલીસી મુજબ એન્ટી મેલેરીયલ ડ્રગ્સ આપવાની વ્યવસ્થા કરવી.
સ્કુલ બોર્ડ	એડમીનીસ્ટ્રેટીવ ઓફિસર :- સ્કુલ પ્રિમાઈસીસમાં પાણીની તમામ ટાંકીઓ હવાચુસ્ત ઢાંકણથી બંધ રખાવવી, ટાંકીનાં વાલ્વ, કુંડી રિપેરીંગ કરાવવા, પાણીનાં લીકેજસ, ડ્રેનેજ ઓવર ફ્લો ન થાય અને ટાંકીઓ ઉપર હવા ચુસ્ત ઢાંકણ બંધ કરવામાં આવે તેની વ્યવસ્થા કરવી.
ઈજનેર વિભાગ	આસી.સીટી ઈજનેર(વોઈ) : સ્કુલ તથા તમામ મ્યુ.બિલ્ડિંગ પ્રિમાઈસીસમાં પાણીની તમામ ટાંકીઓ હવાચુસ્ત ઢાંકણથી બંધ રખાવવી, ટાંકીનાં વાલ્વ, કુંડી રિપેરીંગ કરાવવા. ઈજનેર ખાતા હસ્તક આવેલ રોડ ખાતાનાં સ્ટોર તથા અન્ય સ્ટોર ખાતે સ્કેપ, ડામરનાં ખાલી પીપ હોય તો તેને દુર કરાવવા અને ચોમાસામાં પાણી ભરાય ન રહે તેવી વ્યવસ્થા કરવી. ચોમાસા દરમ્યાન દરેક વોર્ડમાં તથા નીચાણવાળા વિસ્તારોમાં વરસાદી પાણી ભરાયેલ હોય તો તેનો યોગ્ય નિકાલ માટેની વ્યવસ્થા કરાવવી. આસી.સીટી ઈજનેર(ડ્રેનેજ/વોટર) :- તમામ ડ્રેનેજ પમ્પીંગ સ્ટેશન, ટયુબવેલ સ્ટેશન, ગાર્ડનની અંદર આવેલ વાલ્વ, કુંડીઓ સાફ કરાવી લીકેજસ બંધ કરાવવા. આસી.સીટી ઈજનેર(લાઈટ) :- સમગ્ર શહેરમાં જાહેર સ્થળો / મ્યુ.પ્રિમાઈસીસમાં આવેલ કુવારા, વાલ્વનાં લીકેજસ બંધ કરાવવાની વ્યવસ્થા અને સતત મોનીટરીંગ રાખવું. ડે.સીટી ઈજનેર(ઝોન) :- ચોમાસા દરમ્યાન દરેક વોર્ડમાં તથા નીચાણવાળા વિસ્તારોમાં વરસાદી પાણી ભરાયેલ હોય તો તેનો યોગ્ય નિકાલ માટેની વ્યવસ્થા કરાવવી. એડી.સીટી ઈજનેર (બ્રીજ પ્રોજેક્ટ) / ડે.સીટી ઈજનેર(હાઉસીંગ પ્રોજેક્ટ / રોડ પ્રોજેક્ટ) પ્રોજેક્ટ અંતર્ગત ચાલુ કામગીરીની જગ્યાએ કે ઉપયોગી બેરલ અથવા અન્ય સાધનોમાં વરસાદી પાણીનો ભરાવો ના થાય કે આસપાસમાં પાણી સ્થગિત ના રહે તે માટે નિકાલ કરાવવાની યોગ્ય વ્યવસ્થા કરાવવી.

એસ્ટેટ વિભાગ	ડે.એસ્ટેટ ઓફિસર (ઝોન) :- દબાણ વિભાગનાં તમામ સ્ટોર્સ ખાતે જમા રાખેલ સાધનો, ચીજ, વસ્તુઓમાં વરસાદી પાણીનો ભરાવો ના થાય તે માટે ઉધા કરીને રાખવું અથવા તાડપતરીથી ઢાંકીને રાખવું અથવા શેડ નીચે રાખવું.
સાબરમતી રિવરફ્રન્ટ ડેવલપમેન્ટ / બી.આર.ટી.એસ. પ્રોજેક્ટ	જનરલ મેનેજર(વહીવટ) / એડીશનલ સીટી ઇજનેર :- પ્રોજેક્ટ અંતર્ગત ચાલુ કામગીરીની જગ્યાએ કે ઉપયોગી બેરલ અથવા અન્ય સાધનોમાં વરસાદી પાણીનો ભરાવો ના થાય કે આસપાસમાં પાણી સ્થગિત ના રહે તે માટે નિકાલ કરવાની યોગ્ય વ્યવસ્થા કરાવવી.
ગાર્ડન / પાર્કસ	ડાયરેક્ટર :- તમામ ફુવારા, વાલ્વ, ફુંડીઓ સાફ કરાવી લીકેજસ બંધ કરાવવાની વ્યવસ્થા કરવી.
સેન્ટ્રલ મેડીકલ સ્ટોર્સ	ઓફિસર, ઇ.ચા. મેડીકલ સપ્લાયઝ :- હોસ્પિટલો/અ.હે.સે./ ખાતેનાં તમામ માઈક્રોસ્કોપ સર્વિસ કરાવવા, રિપેરીંગની જરૂરીયાત હોય તો સમયસર રિપેરીંગ કરાવવા અંગેની વ્યવસ્થા કરવી અને મેઈન્ટેનન્સ માટે કોન્ટ્રાક્ટ નક્કી કરવું. નેશનલ ડ્રગ પોલીસી મુજબ તમામ પ્રકારની એન્ટી મેલેરીયલ ડ્રગ્સ, હોસ્પિટલો / અ.હે.સે. ખાતે સપ્લાય કરવું અને જરૂરી મોનીટરીંગ રાખવું.
એન.એચ.એલ.મ્યુ. મેડીકલ કોલેજ / ન્યુ એલ.જી. મેડીકલ કોલેજ	પ્રિવેન્સન એન્ડ સોશીયલ મેડીસીન ડિપાર્ટમેન્ટ :- શેઠ વા.સા. અને શ્રીમતી શા.ચી.લા.મ્યુ. હોસ્પિટલમાં નોંધાતા તમામ રોગનાં મરણ કેસોમાં દિન-૭ માં ડેથ ઓડીટ કરી તેનું સમયસર રિપોર્ટિંગ કરવું. પ્રિવેન્સન એન્ડ સોશીયલ મેડીસીન ડિપાર્ટમેન્ટ :- સીવીલ જનરલ અને શેઠ લ.ગો.મ્યુ. હોસ્પિટલમાં નોંધાતા તમામ રોગનાં મરણ કેસોમાં દિન-૭ માં ડેથ ઓડીટ કરી તેનું સમયસર રિપોર્ટિંગ કરવું.
મ્યુ. હોલ / સ્ટેડીયમ / પીકનીક હાઉસ / પાર્ટી પ્લોટ / સ્નાનાગાર / કાંકરીયા લેકફ્રન્ટ ડેવલપમેન્ટ / ઝુ / મ્યુઝિયમ / બાલભવન	મેનેજર / સ્નાનગાર સુપ્રન્ટેન્ડેન્ટ / આસી. મેનેજર(કે.એલ.એફ.) / ઝુ સુપ્રિન્ટેન્ડેન્ટ અન્ડર ગ્રાઉન્ડ / ઓવરહેડ ટેંક, અન્ય પાણી સંગ્રહીત પાત્રો હવાચુસ્ત ઢાંકણ થી બંધ રાખવા અને અઠવાડિયામાં એક વખત ખાલી કરી સાફ કરી ઉપયોગમાં લેવા. પાણીની પાઈપ લાઈન / ડ્રેનેજ લાઈન, ફુવારા, વાલ્વ, ફુંડીઓ સાફ કરાવી લીકેજસ બંધ કરાવવાની વ્યવસ્થા કરવી.
શાળા / કોલેજ / થિયેટર / કોમર્શીયલ કોમ્પ્લેક્સ / મોલ	આચાર્ય / મેનેજર :- અન્ડર ગ્રાઉન્ડ / ઓવરહેડ ટેંક, અન્ય પાણી સંગ્રહીત પાત્રો હવાચુસ્ત ઢાંકણ થી બંધ રાખવા અને અઠવાડિયામાં એક વખત ખાલી કરી સાફ કરી ઉપયોગમાં લેવા. પાણીની પાઈપ લાઈન / ડ્રેનેજ લાઈન, ફુવારા, વાલ્વ, ફુંડીઓ સાફ કરાવી લીકેજસ બંધ કરાવવાની વ્યવસ્થા કરવી. આરોગ્ય વિભાગનાં અધિકારીઓ / કર્મચારીઓ દ્વારા આપેલ સુચના મુજબ અમલ કરવું.

હેલ્થ મેલેરીયા વિભાગ.
અમદાવાદ મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન.